

UCHWAŁA Nr XXXVII/327/2021
RADY GMINY W STRAWCZYNIE
z dnia 29 września 2021 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strawczyn
na lata 2021-2027

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1372) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strawczyn na lata 2021-2027, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Grzegorz Stępień

Załącznik
do uchwały Nr
XXXVII/327/2021
Rady Gminy w Strawczynie
z dnia 29 września 2021r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STRAWCZYN NA LATA 2021-2027

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie	2
II.	CHARAKTERYSTYKA GMINY	6
II 1.	Lokalizacja	6
II 2.	Demografia	8
II 3.	Jednostki organizacyjne gminy	10
II 4.	Rynek pracy	10
II 5.	Służba zdrowia	11
II 6.	Oświata	12
II 7.	Kultura	15
II 8.	Sport	21
II 9.	Stan i ochrona środowiska naturalnego	23
II 10.	Turystyka	31
II 11.	Bezpieczeństwo publiczne	36
II 12.	Sektor pozarządowy i dialog obywatelski	38
II 13.	Gmina Strawczyn w Lokalnej Grupie Działania „Dorzecze Bobrzy”	43
II 14.	Projekt „Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży w Gminie Strawczyn”	44
III.	DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W UJĘCIU DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI PUBLICZNYCH GMINY STRAWCZYN	45
III 1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	45
III 2.	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	49
III 3.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	52
III 4.	Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023	55
IV.	DIAGNOZA LOKALNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W UJĘCIU BADAŃ ANKIETOWYCH WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY STRAWCZYN	57
IV 1.	Grupa badana, cel i metodologia badań	57
IV 2.	Lokalne zagrożenia społeczne w opinii dorosłych mieszkańców - wnioski	58
IV 3.	Wyniki badań sprzedawców napojów alkoholowych	59
IV 4.	Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży	60
V.	ANALIZA SWOT	61
VI.	STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STRAWCZYN NA LATA 2022-2026	64
VI 1.	Misja i prognoza zmian społecznych w zakresie objętym strategią	64
VI 2.	Cele, kierunki i wskaźniki działań	67
VI 3.	Monitorowanie i ewaluacja Strategii	77
VI 4.	Finansowanie realizacji Strategii	79
	Spis wykresów, tabel i rysunków	80

I. WPROWADZENIE

I 1. WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawowy dokument o charakterze planistycznym w sferze polityki społecznej prowadzonej na poziomie lokalnym. W niniejszej Strategii określono najważniejsze kierunki interwencji wobec zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na terenie Gminy Strawczyn, jak również wytyczono priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne i wskaźniki dla ich realizacji.

Opracowanie Strategii to punkt wyjścia do opracowania szczegółowych programów, których realizacja ma przyczyniać się do rozwiązywania problemów społecznych oraz wyrównania szans społecznych mieszkańców gminy.

I 2. PODSTAWA PRAWNA

Opracowanie, przyjęcie i wdrożenie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strawczyn to obowiązek prawny wynikający z **art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej**. W podanym przepisie wśród zadań własnych gminy wymieniono m.in. opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

W art. 16b ww. Ustawy określono otwarty katalog kluczowych elementów, które powinna zawierać każda gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych. Są to w szczególności:

- ☐ diagnoza sytuacji społecznej gminy,
- ☐ prognoza zmian w zakresie objętym strategią,
- ☐ określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, wskaźników realizacji działań.

Dotychczas obowiązująca Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strawczyn obejmowała lata 2011-2020 i została przyjęta do realizacji na podstawie Uchwały nr V/35/2011 Rady Gminy w Strawczynie z dn. 14 marca 2011 roku. Dokument opracowano w ramach projektu „Od planowania do działania – nowoczesne metody zarządzania polityką

społeczną” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej, Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Normy prawne, które wpływają na treść niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej realizację, są zawarte w szczególności w przepisach:

- ustawy z dn. 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy z dn. 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach,
- ustawy z dn. 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach,
- ustawy z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawy z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawy z dn. 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej,
- ustawy z dn. 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawy z dn. 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne,
- ustawy z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawy z dn. 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy z dn. 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawy z dn. 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawy z dn. 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawy z dn. 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy z dn. 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawy z dn. 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych,

- ustawy z dn. 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń,
- ustawy z dn. 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dn. 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dn. 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy z dn. 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- ustawy z dn. 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy z dn. 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- ustawy z dn. 30 kwietnia 2020 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (tzw. „Ustawa Antyprzemocowa”).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strawczyn zachowuje spójność z celami wyznaczonymi w poniższych dokumentach o wymiarze krajowym i regionalnym:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030,
- Krajowa Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021,
- Program wieloletni "Senior+" na lata 2021-2025,
- Strategia RP na rzecz Młodego Pokolenia (projekt),
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025,
- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+,
- Świętokrzyski Program Pomocy Społecznej do 2023 r.
- Wojewódzki Program poszerzania, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy i oparcia społecznego 2018-2022,
- Ramowy Program ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2017-2022,

- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu na lata 2018-2023,
- Regionalny Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do roku 2025,
- Ramowy Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2017-2022,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022,

W stworzeniu niniejszej Strategii wzięto ponadto pod uwagę obowiązujące na terenie Gminy Strawczyn w 2021 r. akty prawa miejscowego:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kieleckiego na lata 2017-2022,
- Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2015 –2025,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Strawczyn na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Strawczyn na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024,
- Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół i Przedszkoli dla Gminy Strawczyn na lata 2016 – 2023,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2022,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Strawczyn na 2021 rok,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Strawczyn na rok 2021,
- Roczny program współpracy Gminy Strawczyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021,
- Karta Współpracy Gminy Strawczyn z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego,

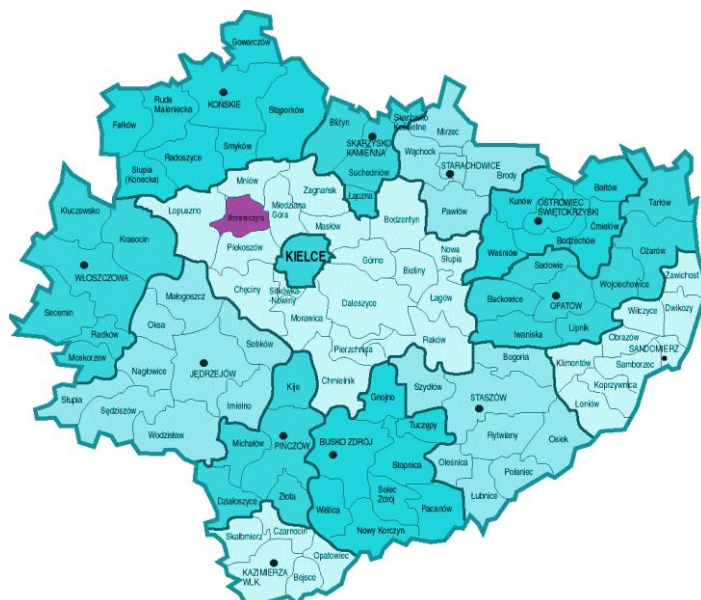
II.CHARAKTERYSTYKA GMINY

II 1. LOKALIZACJA

Gmina Strawczyn to gmina wiejska, położona w środkowej części województwa świętokrzyskiego, a w zachodniej części Gór Świętokrzyskich. Przynależy do powiatu kieleckiego i oddalona jest od miasta wojewódzkiego Kielce w odległości 20 km przy trasie wojewódzkiej Kielce - Częstochowa.

Gmina zajmuje obszar o wielkości 85,9 km², z czego 21,6% stanowią lasy. Gmina Strawczyn zajmuje tym samym 3,8% powierzchni powiatu kieleckiego.

Rys. 1. Położenie Gminy Strawczyn w województwie świętokrzyskim i powiecie kieleckim

Północna część Gminy Strawczyn wchodzi w obręb Suchedniowsko - Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny. Park ten jest największym kompleksem leśnym, znajdującym się na obszarze Gór Świętokrzyskich. W jego skład i strefę ochronną wchodzi sołectwa: Hucisko, część Oblęgóra oraz północne granice Kuźniaków i Oblęgorka. Otulinę Parku tworzą pozostałe obszary sołectw: Chełmce, Strawczynek, Strawczyn, Ruda Strawczyńska.

Łączna powierzchnia terenów objętych ochroną stanowi około 73% powierzchni gminy. Szczególnymi miejscami podlegającymi ochronie przyrodniczej są dwa rezerваты tj. "Perzowa Góra" i "Barania Góra", a także 3 pomniki przyrody nieożywionej :

- nisza skalna z kaplicą Św. Rozalii na "Perzowej Górze",
- usypisko głazów i blok skalny na południowym zboczu Góry Kuźniackiej,
- odsłonięcie geologiczne po byłej kopalni barytu w Strawczynku.

Na terenie gminy znajdują się wzniesienia wchodzące w skład zachodniej części Gór Świętokrzyskich, są nimi:

- Góra Kuźniacka - 303,5m n.p.m.
- Góra Perzowa - 395m n.p.m.
- Góra Sieniawska - 448,8m n.p.m.
- Góra Widoma - 392,3m n.p.m.
- Góra Barania - 339m n.p.m.
- Góra Zachetna - 324,4m n.p.m.

Rys. 2. Położenie Gminy Strawczyn w powiecie kieleckim

Oprócz walorów przyrodniczych na terenie Gminy Strawczyn można zwiedzić atrakcyjne miejsca turystyczne, takie jak: Muzeum Henryka Sienkiewicza z zespołem parkowym w Oblęgorku, Muzeum Kowalstwa Artystycznego A. i St. Moćko, zabytkowe kościoły w Strawczynie i Chełmcach, Zbór Ariański w Chełmcach, Młyn Wodny w Bugaju, pozostałość pieca hutniczego w Kuźniakach, kapliczkę Św. Rozalii na Perzowej Górze.

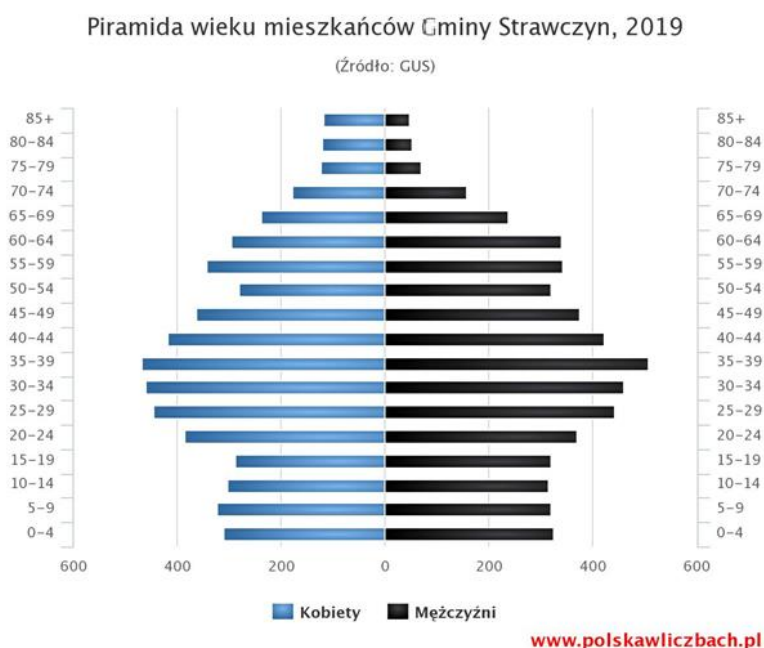
II 2. DEMOGRAFIA

Zgodnie z danymi z Urzędy Gminy, na dzień 31 grudnia 2019 r. **Gmina Strawczyn liczyła 10 967** mieszkańców zameldowanych zarówno na pobyt stały i pobyt czasowy. Największą pod względem ludności miejscowością jest Promnik – 1448 osób zamieszkujących. Najmniejsze miejscowości to: Akwizgran i Małogoskie

W latach 2002-2019 liczba mieszkańców wzrosła o 12,2%. **Średni wiek mieszkańców wynosi 37,6 lat i jest znacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz znacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.**

Mieszkańcy Gminy Strawczyn zawarli w 2019 roku 49 małżeństw, co odpowiada 4,5 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie więcej od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,1 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 30,0% mieszkańców Gminy Strawczyn jest stanu wolnego, 58,3% żyje w małżeństwie, 2,3% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,1% to wdowy/wdowcy.

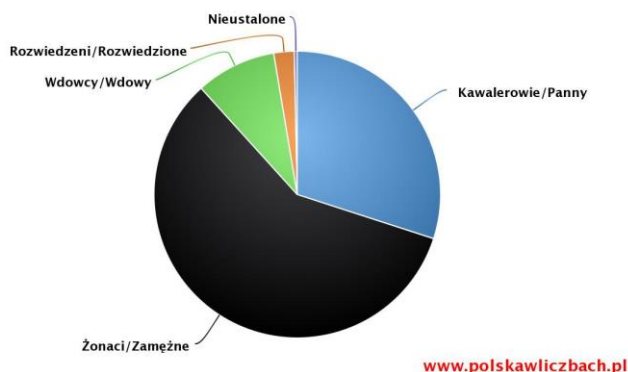
Wykres 1. Piramida wieku mieszkańców Gminy Strawczyn, 2019.

Wykres 2. Stan cywilny w Gminie Strawczyn.

Stan cywilny (Ludność w wieku 15+ lat) – Gmina Strawczyn

(Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011)

Gmina Strawczyn ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 46. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 4,26 na 1000 mieszkańców Gminy Strawczyn. W 2019 roku urodziło się 137 dzieci, w tym 48,2% dziewczynek i 51,8% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 396 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,07 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2018 roku 45,7% zgonów w Gminie Strawczyn spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 24,3% zgonów w Gminie Strawczyn były nowotwory, a 3,7% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności Gminy Strawczyn przypada 8.43 zgonów. Jest to znacznie mniej od wartości średniej dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie mniej od wartości średniej dla kraju.

W 2019 roku zarejestrowano 160 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 79 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Gminy Strawczyn 81. W tym samym roku 3 osoby zameldowały się z zagranicy oraz zarejestrowano 0 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 3. 64,3% mieszkańców Gminy Strawczyn jest w wieku produkcyjnym, 20,7% w wieku przedprodukcyjnym, a 15,0% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

II 3. JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY

Jednostkami budżetowymi Gminy Strawczyn są:

- Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej, Strawczyn, ul. Ogrodowa 2
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Strawczyn, ul. Żeromskiego 16
- Samorządowe Centrum Kultury, Sportu i Czytelnictwa, Strawczynek, ul. Turystyczna 6
- Zakład Gospodarki Komunalnej, Strawczyn, ul. Żeromskiego 16

Na terenie Gminy Strawczyn funkcjonuje 9 placówek oświatowych (patrz poniżej, sekcja: Oświata).

W skład Gminy Strawczyn wchodzi 12 sołectw stanowiących 14 wsi: Chełmce, Hucisko, Korczyn, Kuźniaki, Małogoskie, Niedźwiedź, Oblęgorek, Oblęgór, Promnik, Ruda Strawczyńska, Strawczyn, Strawczynek.

II 4. RYNEK PRACY

W Gminie Strawczyn na 1000 mieszkańców pracują 82 osoby. 46,5% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 53,5% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Strawczyn wynosiło w 2019 roku 12,1% (12,0% wśród kobiet i 12,1% wśród mężczyzn). W 2018 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie Strawczyn wynosiło 3 777,02 PLN, co odpowiada 78.10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Strawczyn 720 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 234 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -486. 52,8% aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Strawczyn pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 16,2% w przemyśle i budownictwie, a 10,6% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 0,5% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

W Gminie Strawczyn w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 915 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 784 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 109 nowych podmiotów, a 53 podmioty zostały wyrejestrowane. Na przestrzeni lat 2009-2017 najwięcej

(124) podmiotów zarejestrowano w roku 2018, a najmniej (69) w roku 2011. W tym samym okresie najwięcej (83) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2017 roku, najmniej (38) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2010 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Gminie Strawczyn najwięcej (30) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (891) jest mikroprzedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 2,1% (19) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 39,1% (358) podmiotów, a 58,8% (538) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Strawczyn najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (32.1%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (23.1%).

Wykres 3. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Gminie Strawczyn (2004-2019)

II 5. SŁUŻBA ZDROWIA

Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Strawczynie prowadzi swoją działalność w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej od 1 stycznia 1999 roku w Ośrodku Zdrowia w Strawczynie oraz w Ośrodku Zdrowia w Oblęgorku.

W skład SZOZ-u wchodzi następujące poradnie i gabinety: poradnia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, poradnia dla dzieci, poradnia ginekologiczna, poradnia neurologiczna, poradnia pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, gabinet położnej środowiskowej, gabinet medycyny szkolnej, gabinet zabiegowy, pracownia diagnostyki laboratoryjnej, pracownia fizjoterapii, punkt szczepień dla dzieci.

W 2019 r. w ramach Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej zadeklarowanych było 8914 pacjentów, w tym 1787 dzieci i młodzieży do 18 roku życia. W 2019 r. w Ośrodku Zdrowia w Strawczynie udzielono ogółem 38 691 porad lekarskich w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, w tym 396 porad domowych. W poradniach specjalistycznych natomiast udzielono: ginekologicznej –1443 porad, neurologicznej –1836 porad.

W poradni dzieci zdrowych wykonano 723 szczepień, w tym 496 szczepień dzieci w wieku 0-6 lat, 227 szczepień dzieci i młodzieży w wieku 7-19 lat oraz 462 bilansów zdrowia. Wykonano 61 porad patronażowych lekarskich. Wydano 27 kart szybkiej diagnostyki i leczenia onkologicznego. Położna udzieliła 462 rady patronażowe. Pielęgniarki wykonały 6432 zabiegi w gabinecie zabiegowym i 3974 zabiegi w domu pacjenta. Pracownia fizjoterapii wykonała 23187 zabiegów fizjoterapeutycznych.

II 6. OŚWIATA

II 6.1. WYKSZTAŁCENIE MIESZKAŃCÓW I STAN OŚWIATY

2 863 mieszkańców Gminy Strawczyn jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 1 418 kobiet oraz 1 445 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 13,7% ludności posiada wykształcenie wyższe, 1,3% wykształcenie policealne, 9,5% średnie ogólnokształcące, a 15,9% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 24,3% mieszkańców Gminy Strawczyn, gimnazjalnym 6,6%, natomiast 25,7% podstawowym ukończonym. 3,0% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa świętokrzyskiego mieszkańcy Gminy Strawczyn mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Gminie Strawczyn największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (27,5%) oraz wyższe (17,4%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (31,5%) oraz podstawowe ukończone (23,9%).

17,0% mieszkańców Gminy Strawczyn w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (17,1% wśród dziewczynek i 17,0% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 586 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 2,17 dzieci w wieku przedszkolnym. Placówkę obecnie ma 7 szkół podstawowych, w których w roku szkolnym 2020/2021 68 oddziałach uczyło się 931 uczniów (461 dziewczynek oraz 470 chłopców). Dla porównania w 2008 roku w Gminie Strawczyn placówkę miało również 7 szkół podstawowych, w których w 47 oddziałach uczyło się 763 uczniów (358 dziewczynek oraz 405 chłopców). W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-15 lat) kształci się 39,7% ludności (39,5% wśród dziewczynek i 39,3% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 13,7 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-15 lat) wynosi 92,09. W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadpodstawowym (16-18 lat) kształci się 16,9% mieszkańców (16,3% wśród dziewczyn i 17,6% wśród chłopaków). W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 26,4% mieszkańców Gminy Strawczyn w wieku potencjalnej nauki (27,1% kobiet i 25,7% mężczyzn).

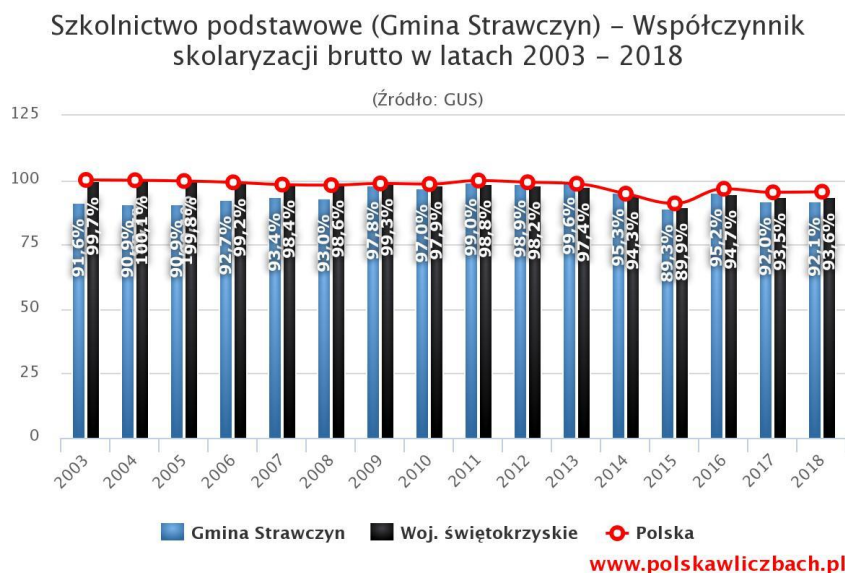
Na terenie Gminy Strawczyn funkcjonuje 9 placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Korczynie
- Szkoła Podstawowa w Chełmcach
- Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu
- Szkoła Podstawowa w Rudzie Strawczyńskiej
- Zespół Placówek Oświatowych w Strawczynie – w skład Zespołu wchodzi Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Strawczynie oraz Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Strawczynie.
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Promniku
- Przedszkole Publiczne w Promniku
- Samorządowe Publiczne Przedszkole w Strawczynie

W w/w placówkach w roku szkolnym 2018/2019 zatrudnionych było: 141 nauczycieli (w tym: dyplomowanych – 87, mianowanych – 19, kontraktowych – 27, stażystów – 8), 3

pracowników administracji, 42 pracowników obsługi (w tym: pracownicy pełnozatrudnieni – 29, pracownicy niepełnozatrudnieni – 7, pracownicy sezonowi (palacze) – 6).

Wykres 4. Szkolnictwo podstawowe w Gminie Strawczyn (2003-2018)

W roku szkolnym 2018/2019 organ prowadzący przeprowadził komisje egzaminacyjne i nadał stopień awansu zawodowego na nauczyciela mianowanego dla dwóch nauczycieli. Wydatki budżetowe na oświatę stanowią około 27% łącznych wydatków budżetu gminy w 2019 r.

Edukacja przedszkolna na terenie Gminy Strawczyn w ostatnich latach cieszy się dużym zainteresowaniem. W roku szkolnym 2018/2019 do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych funkcjonujących przy szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego uczęszczało 308 wychowanków, zaś w obecnym roku 2019/2020 – 338 dzieci.

II 6.2. KOMPLEKSOWY PLAN ROZWOJU SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI DLA GMINY STRAWCZYN NA LATA 2016-2023

Podstawą rozwoju i postępu cywilizacyjnego każdego społeczeństwa jest potencjał ludzki. Od tego jak przebiega kształcenie i wychowanie młodego pokolenia zależy przyszłość nas wszystkich. Ciągłe zmieniająca się rzeczywistość społeczna, kulturowa, polityczna i gospodarcza powoduje, że jest to zadanie niezwykle trudne i odpowiedzialne. System edukacyjny, aby dobrze spełniał swoje funkcje, musi być dostosowany do potrzeb społecznych.

Dotyczy to zarówno organizacji procesu kształcenia, opieki i wychowania, jak również bazy materialnej placówek oświatowych. Sprawny i efektywny system edukacyjny jest więc warunkiem dobrego i równego startu życiowego oraz dalszego wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży. W trosce o przyszłość oświaty w Gminie Rada Gminy przyjęła Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół i Przedszkoli dla Gminy Strawczyn na lata 2016-2023, który określił priorytety władz gminy w tym zakresie na najbliższe lata.

Strategiczny, nadrzędny cel ww. planu rozwoju edukacji to: „Podniesienie jakości i konkurencyjności kapitału ludzkiego i społecznego poprzez rozwój edukacji jako czynnika decydującego o rozwoju społeczno- gospodarczym Gminy Strawczyn”. Należy zaznaczyć, że zakres tak sformułowanego celu strategicznego jest bardzo szeroki i może odnosić się do wielu dziedzin życia. Ten strategiczny cel w odniesieniu do kapitału ludzkiego nawiązuje w Planie głównie do: rozwijania umiejętności korzystania z technik informacyjno-komunikacyjnych (zarówno uczniów jak i nauczycieli), rozwijania przedsiębiorczości i kreatywności młodzieży, poprawy psychofizycznej kondycji uczniów, rozwijania umiejętności komunikowania się w językach obcych, podniesienia jakości ofert edukacyjnych szkół oraz publicznych instytucji edukacji, kultury, wprowadzania systemu wspierania rozwoju nauczycieli i innych kadr uczestniczących w procesie edukacyjnym.

Cele główne przyjęte w Programie to: przygotowanie młodzieży do funkcjonowania we współczesnym świecie, wzbogacenie bazy oświatowej koniecznej do realizacji zadań wynikających z potrzeby kształcenia, wychowania i opieki w XXI wieku, oraz wykorzystanie innowacyjnych działań w procesie nauczania, wychowania i opieki.

II 7. KULTURA

II 7.1. UTWORZENIE SAMORZĄDOWEGO CENTRUM KULTURY, SPORTU

I CZYTELNICTWA W STRAWCZYNIE W 2021 R.

Wskutek reorganizacji wdrożonej w 2021 r., na obszarze Gminy Strawczyn prowadzą działalność łącznie dwie instytucje kultury: Samorządowe Centrum Kultury, Sportu i Czytelnictwa w Strawczynie – dla którego organizatorem jest Gmina Strawczyn oraz Pałacik Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku – oddział Muzeum Narodowego w Kielcach, znajdujący się we wsi Oblęgorek - którego organizatorem jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Z dniem 1 lipca 2021 r. połączono dwa podmioty – Samorządowe Centrum Kultury i Sportu w Strawczynie oraz Gminną Bibliotekę Publiczną w Strawczynie - w jedną, gminną jednostkę organizacyjną działającą w formie samorządowej instytucji kultury pod wspólną nazwą: „Samorządowe Centrum Kultury, Sportu i Czytelnictwa w Strawczynie”. Terenem działania Samorządowego Centrum Kultury, Sportu i Czytelnictwa jest teren Gminy Strawczyn, a siedziba mieści się w miejscowości Strawczynek, przy ul. Turystycznej 6, 26-067 Strawczyn.

W przedmiotowej sprawie podjęto Uchwałę nr XXX/262/2021 Rady Gminy w Strawczynie z dn. 29 stycznia 2021 r. po uzyskaniu opinii Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach i Krajowej Rady Bibliotecznej w Warszawie oraz zgody Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

Przedmiotem działania Samorządowego Centrum Kultury, Sportu i Czytelnictwa w Strawczynie będzie wykonywanie zadań własnych gminy w zakresie prowadzenia biblioteki publicznej oraz organizowania działalności kulturalnej, zaspokajania potrzeb oświatowych i informacyjnych ogółu społeczeństwa oraz uczestniczenia w upowszechnianiu wiedzy i kultury na terenie Gminy Strawczyn.

W myśl § 8. Statutu SCKSIC, instytucja ta prowadzi działalność kulturalną polegającą na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury, w szczególności poprzez:

- 1) prowadzenie działalności kulturalnej,
- 2) edukację kulturalną, wychowanie przez sztukę, upowszechnianie kultury,
- 3) gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochronę i udostępnianie dóbr kultury,
- 4) tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką,
- 5) tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego,
- 6) rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspakajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych,
- 7) prowadzenie zespołowych i indywidualnych form aktywności twórczej,
- 8) wspieranie i fachową pomoc dla inicjatyw kulturalnych mieszkańców gminy,
- 9) współpracę z instytucjami i organizacjami społecznymi działającymi na rzecz kultury i sztuki,
- 10) koordynowanie działalności na terenie gminy w zakresie organizacji imprez rozrywkowych, artystycznych, turystycznych, sportowych, rekreacyjnych,
- 11) koordynowanie działalności świetlic wiejskich,

- 12) prowadzenie współpracy placówkami oświatowymi, organizacjami i stowarzyszeniami z terenu gminy,
- 13) prowadzenie sekcji artystycznych,
- 14) prowadzenie różnego rodzaju ognisk, warsztatów, klubów, zespołów,
- 15) prowadzenie zajęć w ramach wypoczynku letniego i zimowego,
- 16) prowadzenia współpracy z regionalną prasą i mediami,
- 17) podejmowanie innych działań wynikających z potrzeb kulturalnooświatowych oraz sportowych środowiska.

W zakresie działalności sportowej i rekreacyjnej działania SCKSIC obejmują:

- 1) organizowanie imprez o charakterze sportowym, rekreacyjnym i turystycznym,
- 2) tworzenie warunków do organizowania rekreacji i wypoczynku dzieci, młodzieży i dorosłych,
- 3) tworzenie kół, zespołów sportowych i turystycznych,
- 4) tworzenie warunków do organizowania kąpieliska.

W zakresie działań promujących Gminę Strawczyn w kraju i poza granicami działania SCKSIC obejmują:

- 1) nawiązywanie współpracy z instytucjami kultury lub o podobnym zakresie działania,
- 2) tworzenie projektów o szerszym zasięgu terytorialnym,
- 3) działalność promocyjną, w tym prowadzenie stron internetowych,
- 4) organizowanie imprez środowiskowych, rocznicowych, narodowych, okolicznościowych, konkursów, przeglądów, festiwali i innych wydarzeń promujących Gminę Strawczyn,
- 5) realizacja wymiany kulturalnej, sportowej w tym współpraca z gminami zagranicznymi,
- 6) upowszechnianie dorobku gminy, w tym kulturalnego poza terenem gminy.

W zakresie turystyki działania SCKSIC obejmują:

- 1) promowanie turystyki lokalnej i agroturystyki,
- 2) prowadzenie rejestru gospodarstw agroturystycznych,
- 3) promowanie zabytków i walorów przyrodniczych Gminy Strawczyn.

W § 9 ust 1 określono zakres zadań Samorządowego Centrum Kultury, Sportu i Czytelnictwa w zakresie prowadzenia biblioteki publicznej, jako:

- 1) gromadzenie, opracowanie, przechowywanie i ochrona książek, czasopism i innych materiałów bibliotecznych bez względu na ich formę,

- 2) udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczanie ich na zewnątrz, prowadzenia różnych form popularyzacji zbiorów zgodnie z potrzebami środowiska lokalnego;
- 3) pełnienie funkcji informacji biblioteczno-bibliograficznej,
- 4) opracowywanie materiałów informacyjnych, zwłaszcza dokumentujących dorobek kulturalny i gospodarczy Gminy Strawczyn,
- 5) prowadzenie działalności informacyjnej z wykorzystaniem nowoczesnych technologii komunikacyjnych,
- 6) prowadzenie form pracy z czytelnikiem służących popularyzowaniu sztuki, nauki oraz upowszechnianiu dorobku kultury Gminy Strawczyn,
- 7) organizowanie czytelnictwa i udostępnianie zbiorów bibliotecznych ludziom chorym i niepełnosprawnym,
- 8) organizowanie imprez czytelniczych między innymi konkursów, wieczorów czytelniczych, pogadanek, klubów dyskusyjnych, spotkań autorskich,
- 9) organizowanie lekcji bibliotecznych, doskonalenie form i metod pracy bibliotecznej,
- 10) prowadzenie systematycznej selekcji zbiorów zdezaktualizowanych, niepoczytnych i zniszczonych,
- 11) współdziałanie z bibliotekami wchodzącymi w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej oraz innymi bibliotekami, instytucjami upowszechniania kultury i organizacjami społecznymi w celu zaspokajania potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i kulturalnych mieszkańców Gminy Strawczyn,
- 12) podejmowanie innych działań dla zaspokajania potrzeb społeczności gminy i realizacji ogólnokrajowej polityki bibliotecznej.

Organem zarządzającym Samorządowego Centrum Kultury, Sportu i Czytelnictwa jest Dyrektor, który kieruje jej działalnością, reprezentuje instytucję na zewnątrz oraz ponosi odpowiedzialność za działalność. Dyrektora powołuje i odwołuje Wójt Gminy na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dn. 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz Statucie.

W 2019 r. ówczesne Samorządowe Centrum Kultury i Sportu w Strawczynie zorganizowało bądź współorganizowało następujące wydarzenia w zakresie kultury:

1. Koncert kołęd i pastorałek w kościele w Strawczynie,
2. 27 Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
3. Zapusty – Tłusty czwartek,

4. Dzień Kobiet,
5. Konkurs na Najwyższą Palmę Wielkanocną,
6. Konkurs na Pisanek Wielkanocną,
7. Noc świętojańską,
8. Rodzinny Dzień Dziecka,
9. Święto Gminy Strawczyn – Strawczynada,
10. Uroczystości z okazji 50-lecia pożycia małżeńskiego,
11. Wyjazd do kina na film animowany,
12. Koncert „Afrykańska przygoda”,
13. Marsz Niepodległości z okazji 101 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości,
14. Andrzejki dla dzieci,
15. Konkurs na najładniejszą ozdobę Bożonarodzeniową,
16. Sylwestra pod gwiazdami w Strawczynie.

Wykres 5. Imprezy organizowane przez gminne instytucje kultury (2011-2019)

Przez cały rok świetlice w Chełmcach, Hucisku, Korczynie, Oblęgorze, Promniku i Strawczynku prowadziły na bieżąco działalność społeczno-kulturalną.

W świetlicach w roku 2019 zorganizowano:

- imprezy cykliczne m.in. Bal Karnawałowy z okazji Dnia Babci i Dziadka z Seniorkami, Dzień Chłopaka, Święto Dyni, Andrzejki, Mikołajki,
- wyjazdy do kina,

- zajęcia manualne, m.in. Warsztaty Wielkanocne, Warsztaty Bożonarodzeniowe, kółko hafciarskie),
- zajęcia sportowe m.in. w ramach Europejskiego Tygodnia Sportu dla Wszystkich, czy Sportowego Turnieju Miast i Gmin.

W świetlicach prowadzone były warsztaty taneczne dla dzieci. Zawodnicy Olympic Dance Studio z powodzeniem brali udział w Turnieju w Twardogórze, Warszawie, Kielcach, Morawicy. Swoje umiejętności prezentowali dla szerokiej publiczności podczas festynów gminnych z okazji Dnia Dziecka i Strawczynadzie. W świetlicy w Strawczynku prowadzono zajęcia plastyczno-ceramiczne dla dzieci i młodzieży oraz zajęcia teatralne.

W świetlicy w Chełmcach wspólnie z Kołem Gospodyń Wiejskich odbywały się warsztaty kulinarne poświęcone tradycyjnym potrawom regionalnym i rękodziełu. Podczas ferii i wakacji organizowano czas wolny dzieci i młodzieży. W ferie zimowe 2019 toczyły się rozgrywki w turniejach tenisa stołowego, e-gier i gier stolikowych. Prowadzone były zajęcia plastyczno-techniczne, sportowe i integracyjne. We współpracy ze Stowarzyszeniem Topspin z Promnika odbył się turniej e-sportowy Fifa w świetlicy SCKiS w Promniku oraz turniej tenisa stołowego i turniej siatko-nogi w hali sportowej Szkoły Podstawowej w Promniku.

W okresie wakacyjnym prowadzone były półkolonie letnie, w ramach których zorganizowano szereg atrakcji w tym wycieczek dla dzieci. SCKiS współrealizowało projekt „Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży w Gminie Strawczyn” współfinansowany ze środków rządowego programu Razem Bezpieczniej im. Władysława Stasiaka – zajęcia ceramiczne, zajęcia taneczne oraz zajęcia twórcze.

Samorządowe Centrum Kultury i Sportu w Strawczynie realizowało projekt Zamaskowani – działamy lokalnie w ramach programu grantowego Równać Szanse. W projekcie uczestniczyło 15 osób w wieku 13 – 18 lat. W wyniku jego realizacji powstało jedno przedstawienie zaprezentowane na scenie Wojewódzkiego Domu Kultury w Kielcach. Zorganizowano wyjazdy do teatru w Kielcach i Warszawie, lekcje teatralne oraz wyjazd studyjny do Sandomierza.

Do 2021 r. w Gminie Strawczyn działała jedna biblioteka publiczna w formie osobnej instytucji kultury pn. Gminna Biblioteka Publiczna w Strawczynie, która powstała na mocy Uchwały nr XXXI/270/06 Rady Gminy w Strawczynie z dn. 28 kwietnia 2006 roku w sprawie podziału gminnej instytucji kultury.

W 2018 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Strawczynie: została odwiedzona przez 6895 czytelników, zarejestrowała nowych 647 czytelników, wypożyczyła 8060 woluminy, zakupiła 545 woluminów.

Stan księgozbioru na 31.12.2019 r. wynosił 21617 woluminów. Biblioteka posiadała 5 komputerów w tym 4 przeznaczone do korzystania przez czytelników. W 2019 r. organizowano: lekcje biblioteczne, głośne czytanie dla najmłodszych, przedstawienie teatru „Maska”, spotkanie autorskie ze Zbigniewem Kołbą.

Sporządzane są plany i sprawozdania związane z działalnością kultury. Biblioteka posiada 99,5% zbiorów wprowadzonych do katalogu komputerowego online. Biblioteka bierze udział w projekcie „Mała Książka- wielki człowiek”, który ma zachęcić rodziców do odwiedzania bibliotek i codziennego czytania z dzieckiem (organizator Instytut Książki).

Pałac Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku – oddział Muzeum Narodowego w Kielcach, w roku 2019 odnotował 62 890 zwiedzających.

II 8. SPORT

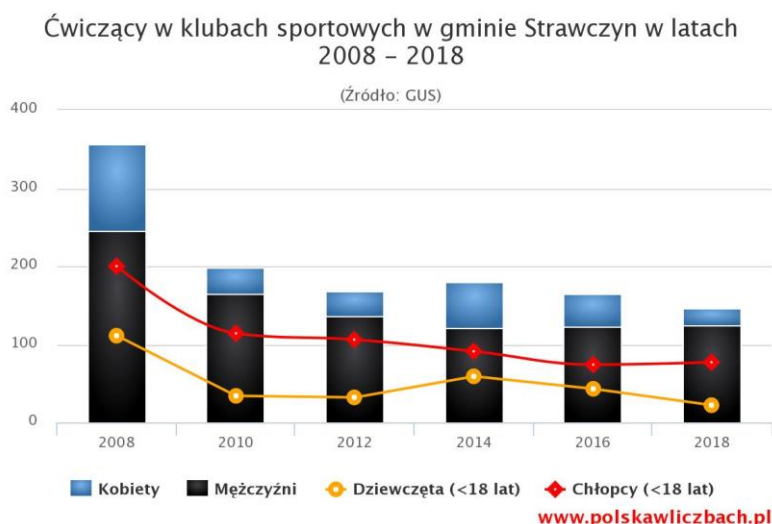
II 8.1. DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWA

Zadaniami z zakresu upowszechniania i rozwoju kultury fizycznej na terenie gminy zajmuje się Samorządowe Centrum Kultury i Sportu w Strawczynie. Według danych z 2016 w Gminie Strawczyn działały 3 kluby sportowe zrzeszające 183 członków. Aktywnych było 6 sekcji sportowych. Zajęcia sportowe prowadzone były przez trenera (3), instruktora sportowego (2) oraz inne osoby (3). W zakresie sportu i turystyki w 2019 roku Samorządowe Centrum Kultury i Sportu zorganizowało lub brało udział w organizacji następujących wydarzeń:

1. Ferie z Pływalnią Olympic.
2. Maraton Fitness z okazji Dnia Kobiet.
3. Strawczyński spacer z przewodnikiem.
4. Rajd Nordic Walking.
5. Mistrzostwa Powiatu Kieleckiego Szkół Ponadgimnazjalnych w Lekkiej Atletyce.
6. Gminny Turniej Piłki Nożnej Halowej Szkół Podstawowych Klas IV-V.
7. Europejski Tydzień Sportu.
8. Sztafetowe biegi rodzinne z okazji Dnia Dziecka.

9. Dni Otwarte Funduszy Europejskich .
10. Dzień Dziecka z pływalnią OLIMPIC.
11. Turniej Tenisa Ziemnego.
12. Gminny Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Strawczyn.
13. Rodzinny Rajd Rowerowy.
14. Bieg Uliczny „II Strawczyńska „Zadycha”.
15. Bieg Niepodległości o Milę Strawczyńską.
16. Gminny Turniej Piłki Nożnej Szkół Podstawowych.
17. Światowy Dzień Marszu.
18. Mikołajkowy maraton Fitness.

Wykres 6. Ćwiczący w klubach sportowych w gm. Strawczyn (2008-2018)

II 8.2. RADA SPORTU

Przy Samorządowym Centrum Kultury, Sportu i Czytelnictwa działa Rada Sportu jako organ doradczy Dyrektora SCKSIC w zakresie merytorycznym.

Członków Rady Sportu powołuje i odwołuje Wójt na wniosek Dyrektora na okres 4 lat. Rada liczy sześciu członków, w tym dwóch zgłoszonych przez komisję Rady Gminy w Strawczynie właściwą do spraw kultury i oświaty, jednego zgłoszonego przez Wójta, nauczyciela wychowania fizycznego i pozostałych zaproponowanych przez Dyrektora. Dyrektor zwołuje

posiedzenia Rady oraz kieruje jej pracami. Członkowie Rady swoją funkcję pełnią nieodpłatnie. Szczegółowy tryb działania Rady określa uchwalony przez nią regulamin.

II 8.3. OTWARTE STREFY AKTYWNOŚCI

W Gminie Strawczyn powstały cztery Otwarte Strefy Aktywności - ogólnodostępne miejsca sprzyjające aktywnemu spędzaniu wolnego czasu na świeżym powietrzu i międzypokoleniowej integracji społecznej. W 2019 roku sportowe obiekty otworzono w Strawczynku, Oblęgorku i Oblęgorze.

W ramach inwestycji powstały siłownie plenerowe z sześcioma urządzeniami, strefy relaksu, place zabaw o charakterze sprawnościowym. Place zabaw zostały ogrodzone, a na terenie kompleksu stanęły ławki i stojaki na rowery. Zagospodarowano także zieleni otoczenia. Wartość całkowita inwestycji: 433 842,00 zł, dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki: 150 000,00 zł.

II 9. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

II 9.1. STAN ZACHOWANIA ŚRODOWISKA NATURALNEGO W GMINIE

Gmina Strawczyn leży w centralnej części Województwa Świętokrzyskiego i obejmuje północno-zachodnią część Gór Świętokrzyskich. Jej granice administracyjne mają charakter naturalny i sztuczny. Strawczyn sąsiaduje od północy z Mniowem, od południa z Piekoszowem (na niewielkim odcinku granica biegnie rzeką Łososiną), od wschodu z Miedzianą Górą, od zachodu z Łopusznem. Obszar gminy wynosi 8.626 hektarów i w jej skład wchodzi 12 sołectw.

Zróznicowana rzeźba zajmowanego przez gminę obszaru, który jest położony w Niece Łagowskiej, kształtowała się w trzeciorzędzie i czwartorzędzie. Jego północną część stanowi Pasma Oblęgorskie ograniczone od wschodu doliną rzeki Bobrzy, a od zachodu Łososiny - Wiernej Rzeki. Pasma jest zwartym masywem, ponad którym dominuje Góra Sieniawska (448,8m n.p.m.), a wyróżniają się w nim także Barania Góra (426,5m n.p.m.), Perzowa Góra (395m n.p.m.) oraz Góra Kuźniacka (345m n.p.m.) . Południowe stoki pasma są pocięte licznymi wąwozami lessowymi i dolinami cieków wodnych.

Większy obszar gminy stanowi teren płaski, nizinny, pagórkowato-pofalowany. To centrum Padołu Strawczyńskiego, depresji zajmującej środkową i południową część tych ziem. Jego osobliwością są dwa kopulaste wzniesienia: Góra Plebańska-Chełmicka i Zachetna. Padół Strawczyński jest rozległym, owalnym obniżeniem ograniczonym od północy Pasmem Oblęgorskim i Górami Tumlińskimi, a od południa Pasmem Zgórskim i częściowo Pasmem Chęcińskim, od wschodu zaś wzniesieniami w okolicach Kielc. Najniższy punkt na terenie gminy znajduje się na trasie zalewowej w dolinie Łososiny (234m n.p.m.) koło Podłosienka.

Teren Gminy Strawczyn obejmuje fragment osłony mezozoicznego obrzeżenia Gór Świętokrzyskich, zbudowanego ze skał z okresu triasu. Lokalnie spod jego osadów wyłaniają się układy dewońskie. Najstarszymi skałami są piaskowce budujące część zachodnią Perzowej Góry; młodsze wiekiem dolomity szare i margliste oraz ciemne są w Chełmcach. W Oblęgorku natomiast występują zlepienie paleozoiczne z okresu permu. Dużą, dochodzącą do 600 m miąższość mają ility i piaskowce triasu dolnego budujące Pasma Oblęgorskie. Pstry piaskowiec reprezentują osady węglanowe pochodzenia morskiego. Na tych utworach między innymi, na południe od Strawczyna, spoczywają woskowo-żółte margle, dawniej eksploatowane dla potrzeb budownictwa lokalnego.

Bezpośrednio na utworach węglanowych zalegają osady triasu środkowego. Są one odsłonięte w Strawczynku, a ponadto między Promnikiem a Rudą Strawczyńską. Z okresu jury pochodzą ility i mułowce z wkładkami piaskowców. Wychodnie tych skał występują w okolicach Rudy Strawczyńskiej i Starej Wsi. Na tych starych utworach zalegają skały osadowe z okresu czwartorzędu o miąższości od 2 do 18 m. Stanowią je utwory morenowe i wodnolodowcowe zlodowacenia środkowopolskiego. Składają się na nie gliny zwałowe, piaski akumulacji wodno-lodowcowej, lessy oraz aluwia rzeczne. Lokalnie występują też piaski wydymowe i piaszczysto-rumoszowe.

Gliny zwałowe zalegają rozległym płatem u podnóża południowego Pasma Oblęgorskiego oraz na równinie morenowej między Strawczynkiem i Chełmcami. Piaski akumulacji wodno-lodowcowej zachowały się w postaci oderwanych płatów dawnego pola sandrowego i znajdują się koło wsi Ruda Strawczyńska i Promnik. Znacznie młodsze wiekiem od wymienionych utworów są lessy "wyspy oblęgorskiej". W obrębie dolin rzecznych i cieków są szeroko rozbudowane trasy akumulacyjne związane ze zlodowaceniem północno-polskim. Spotyka się tutaj też i utwory aluwialne - akumulacji rzecznej. To zróżnicowanie utworów geologicznych określa rzeźbę terenu, pokrywę glebową oraz stosunki wodne i klimatyczne.

Wody powierzchniowe Gminy Strawczyn należą do zlewni Łososiny i Bobrzy, rzek wpadających do Nidy. Łososina płynie przez Kuźniaki i tworzy tam osobliwy przełom pomiędzy Pasmem Oblęgorskim a Wzgórzami Dobrzeszowskimi. W dolnym biegu tworzy granicę z Gminą Piekoszów. Bobrza natomiast płynie wzdłuż południowo-wschodniej granicy gminy. Gmina nie ma naturalnych akwenów. Znajdują się tutaj jedynie dwa zbiorniki w Promniku i niewielkie spiętrzenie Łososiny w Kuźniakach oraz pozostałości stawu przy młynie w Rudzie Strawczyńskiej. W wodonośnych utworach pstrego piaskowca są źródła dostarczające wody do celów gospodarczych i zasilające lokalne wodociągi. Płytkie utwory skał nieprzepuszczalnych sprzyjają tworzeniu się terenów podmokłych.

Budowa geologiczna i rzeźba terenu decydują o głębokości wód gruntowych, które występują na różnych głębokościach. Miejscami natrafia się na nie już pod powierzchnią ziemi, w północno-zachodniej części gminy znajdują się na 5-10 m, najgłębiej (10-20 m) jest do nich w północnej części obszaru gminy. Zasoby wód podziemnych dają możliwość rozwoju sieci wodociągów grupowych.

Do deficytowych terenów należą Huta Oblęgorska i wieś Chełmce. Wody gruntowe występują w kilku poziomach, m.in. w dewońskim oraz w wapieniach i dolomitach na głębokości poniżej 40m. Nie są one eksploatowane. Wydobywa się je jedynie poprzez studnie kopane i wiercone.

Gleby, ten ważny element środowiska przyrodniczego, decydują o charakterze gospodarki rolnej. Największy obszar w gminie zajmują, występujące we wszystkich sołectwach, gleby bielcowe i pseudo bielcowe o małej zawartości próchnicy: są one wykorzystywane jako grunty orne i użytki zielone (III-VI klasy). Drugie miejsce pod względem powierzchni zajmują gleby brunatne właściwe, wyługowane i kwaśne na lessach i piaskach, (II-VI klasa), bardzo zróżnicowane pod względem wartości użytkowej. Spotykamy je w okolicach Oblęgorka, Oblęgóra, Huciska, Kuźniaków, Strawczyna i Promnika.

Na terenach niżej położonych oraz w dolinach rzek wytworzyły się czarne ziemie zdegradowane, które zagospodarowano jako użytki zielone w sołectwach Korczyn, Strawczyn, Ruda Strawczyńska, Chełmce, Promnik. W sołectwach Chełmce i Oblęgorek występują też gleby glejowe, które utworzyły się w warunkach okresowego lub trwałego uwilgotnienia. Mogą być przydatne dopiero po zmeliorowaniu. Na obszarach, gdzie torf zalega na mineralnym podłożu, powstały gleby murszowo-torfowe, tj. od III do VI klasy, które występują w sołectwach Małogoskie, Promnik, Korczyn, Niedźwiedź, Kuźniaki i Chełmce. Gleby torfowe

zajmują niewielki obszar w sołectwach Chełmce, Strawczyn, Kuźniaki, Korczyn, Ruda Strawczyńska, natomiast wytworzone na osadach rzecznych, o zróżnicowanej wartości użytkowej (III-VI klasa) są w sołectwach Chełmce, Korczyn, Ruda Strawczyńska, Strawczyn i Strawczynek. Niewiele jest rędzin brunatnych. Najlepsze zatem jakościowo grunty zajmują wschodnią i południową część gminy, pozostałą powierzchnię zajmują klasy słabsze.

Uprawą o istotnym znaczeniu są ziemniaki (21,7% powierzchni gruntów ornych). Łącznie uprawa roślin zbożowych i ziemniaków zajmuje 83% powierzchni gruntów, a 17% przeznacza się pod uprawę roślin pastewnych, przemysłowych i warzyw. Takie użytkowanie jest mało racjonalne. Spowodowane jest ono dużym rozdrobnieniem i dążeniem poszczególnych gospodarstw do samowystarczalności. Zmiana struktury upraw mogłaby poprawić żyzność gleb i zapobiec erozji, którą jest zagrożonych prawie 100 ha gruntów ornych.

Pod względem klimatycznym obszar Gminy Strawczyn należy do Wyżyny Świętokrzyskiej, gdzie typ pogody kształtują masy polarnomorskie i podzwrotnikowo morskie. Dominują wiatry zachodnie, wilgotność umiarkowana. Średnia roczna ilość opadów wynosi 620mm i jest większa od średniej krajowej o 20mm. wielkość opadów jest zróżnicowana, najwyższa jest w miesiącach letnich (lipiec - 90mm, czerwiec - 79mm, sierpień - 65mm), co sprzyja rozwojowi roślin okopowych, ale utrudnia zbiory zbóż. Najniższe miesięczne ilości opadów przypadają na luty (38mm), marze (37mm), kwiecień (39mm) . Pierwszy śnieg spada w listopadzie, zaś ostatni w kwietniu. Pokrywa śnieżna o cechach trwałych pojawia się około 18 listopada, a zanika około 20 marca. Okres jej zalegania wynosi 123 dni, osiąga maksymalne wartości w styczniu i lutym, kiedy temperatury mają wartości ujemne (-3,7 i -3,9 stopnia Celsjusza), co rośliny uprawne chroni przed wymarznięciem.

Czas usłonecznienia jest zróżnicowany, minimalny w zimie, maksymalny latem i wynosi do 7,5 h. Jest to uzależnione od zachmurzenia. Maksymalne wartości przypadają na listopad i grudzień, najniższe na sierpień i wrzesień. Średnie zachmurzenie wynosi 6,7 h i jest równe ze średnim krajowym.

Opisane elementy kształtują obraz stosunków termicznych. Średnia temperatura wynosi 7,2 stopnie C i jest bliska średniej temperaturze dla Polski (7,5 stopnia C). Najcieplejszym miesiącem jest lipiec (17,7 stopnia C), najzimniejszym luty (-3,9 stopnia C).

Niebezpieczne dla uprawy roślin są przymrozki, które pojawiają się od 18 października i zanikają około 7 maja. Okres wegetacyjny przy opóźnionej o około dwa tygodnie wiosnie trwa 211 dni; za jego początek przyjmuje się 4 kwietnia, a za koniec 31 października. Warunki

klimatyczne gminy niezbyt sprzyjają rozwojowi gospodarki rolnej i powodują późniejsze dojrzewanie roślin.

Na terenie gminy znajdują się liczne kopaliny. Oto ich przegląd:

- Dolomity. Skały środkowego dewonu, które budują Górę Zachetną w Chełmcach. Po przeróbce technologicznej mogą stanowić "czarny marmur"; wapienie dolomityczne są też dobrym surowcem do produkcji kruszywa. Zasoby tego surowca szacowane są na około 1573 tysięcy ton.
- Piaskowce. Znajdują się w masywie Góry Kuźniackiej, Perzowej, Sieniawskiej i Baraniej, wzgórz należących do Pasma Oblęgorskiego, a także w Chełmcach. Te wiśniowe, rzadziej żółte piaskowce triasowe, podobne są do znanego piaskowca tumlińskiego. Wykazują one pełną przydatność do produkcji bloków i płyt. Jednak względy ochrony środowiska nie pozwalają na ich permanentną eksploatację.
- Wapienie. Powstały w okresie triasu i znajdują się na terenie wsi Strawczynek i w rejonie przysiółka Góra oraz pomiędzy Promnikiem a Rudą Strawczyńską. Nadają się do wykorzystania w budownictwie i drogownictwie.
- Surowce ilaste. Są reprezentowane przez iły triasowe, gliny i lessy zaglinione. Iły triasowe triasu dolnego odsłaniają się w Paśmie Oblęgorskim, towarzyszą im piaskowce. Nie były one dotychczas eksploatowane. Gliny zwałowe były wydobywane w Kuźniakach i stosowano je w hutnictwie wielkopiecowym. Lessy stanowią odrębną grupę skał ilastych. Występują one we wschodniej części Pasma Oblęgorskiego. Są one w znacznej części zaglinione i nadają się do produkcji kruszyw, np.: cegły pełnej. Także i ten surowiec nie był eksploatowany ze względów ochrony środowiska, bowiem znajduje się na terenie parku krajobrazowego.
- Kruszywo naturalne. Reprezentowane jest na obszarze całej gminy przez różnego rodzaju piaski. Badania potwierdziły ich przydatność dla potrzeb budownictwa ogólnego i drogownictwa. Są one eksploatowane ze złoża "Strawczyn", którego zasoby wynoszą około 74 tys. ton. Złoże jest dobrej jakości i ma korzystną do eksploatacji miąższość.
- Baryt. Występuje w rejonie Strawczyńka i Huciska. Dotychczas udokumentowano złoża Strawczynek I o zasobach 109,5 tys. ton i Strawczynek II o zasobach 1573 tysiące ton. Eksploatowany do 1957 roku.

Obecnie nie prowadzi się w gminie przemysłowej eksploatacji surowców mineralnych. Decydują o tym m.in. względy ochrony środowiska, niskie parametry geologiczno-górnice, a nade wszystko brak lokalnego popytu na surowce skalne.

II 9.2 DZIAŁANIA PROEKOLOGICZNE GMINY

W Gminie Strawczyn obowiązuje Program Ochrony Środowiska dla Gminy Strawczyn na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Strawczyn na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024.

W ramach realizacji programu w 2019 r. stale podejmowane są działania mające na celu poprawę jakości środowiska. Były to przede wszystkim:

1) w zakresie poprawy jakości powietrza:

- zrealizowano zadanie mające na celu ograniczenie emisji z budynków mieszkalnych, tj. wymianę kotłów z wykorzystaniem dotacji udzielanych z budżetu gminy,
- przeprowadzono akcję promocyjno-edukacyjną w zakresie ochrony powietrza w tym gospodarki niskoemisyjnej, tj. konkurs ekologiczny dla uczniów szkół pn. „Ratuj przyrodę” -XIV Edycja 2019 pod hasłem „Smogu nie lubimy-ze smogiem walczymy”,
- zapewniono informowanie społeczeństwa o jakości powietrza poprzez wykonanie i utrzymanie systemu monitoringu jakości powietrza na terenie Gminy Strawczyn wraz z publicznym udostępnieniem informacji,
- ograniczono emisję zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych poprzez przebudowę dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, utwardzenie dróg i poboczy,

2) w zakresie gospodarowania odpadami:

- prowadzono działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych,

3) w zakresie poprawy klimatu akustycznego w Gminie Strawczyn w 2019 r. przeprowadzono przebudowę dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich, utwardzenie dróg i poboczy;

4) w zakresie prowadzenia zrównoważonego gospodarowania wodami umożliwiającego osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód w Gminie Strawczyn:

- prowadzono ewidencję zbiorników bezodpływowych przez RIT,
- wybudowano krótkie odcinki sieci wodociągowej i kanalizacji,
- prowadzono przebudowę stacji uzdatniania wody,
- prowadzono budowę drugiej oczyszczania ścieków komunalnych,
- prowadzono budowę sieci kanalizacji sanitarnej.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej został przyjęty Uchwałą Nr XIII/60/2015 Rady Gminy w Strawczynie z dn. 28 sierpnia 2015 roku w sprawie uchwalenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Strawczyn, a zmieniony Uchwałą Nr XXII/134/2016 Rady Gminy w Strawczynie z dn. 28 czerwca 2016 r.

W ramach powyższego programu Gmina Strawczyn realizuje zadanie pn. „Wykonanie i utrzymanie systemu monitoringu jakości powietrza na terenie Gminy Strawczyn wraz z publicznym udostępnieniem informacji” za łączną kwotę 17.235,99 zł brutto.

Na nowoczesny system monitoringu jakości powietrza składa się w sumie dziewięć czujników. Urządzenia pomiarowe rejestrują poziom temperatury, wilgotności powietrza, ciśnienia atmosferycznego, a także, co ważne pomiar stężenia szkodliwych pyłów PM_{2,5} i PM₁₀ odpowiedzialnych za powstawanie smogu.

Czujniki monitorujące jakość powietrza zostały zamontowane w dziewięciu punktach w Gminie Strawczyn. Jeden z nich znajduje się na Urzędzie Gminy w Strawczynie i kolejne na budynkach: Szkoły Podstawowej w Oblęgorku, Szkoły Podstawowej w Chelmcach, Szkoły Podstawowej w Korczynie, Szkoły Podstawowej w Rudzie Strawczyńskiej, Szkoły Podstawowej w Niedźwiedziu, Ochotniczej Straży Pożarnej w Promniku, Ochotniczej Straży Pożarnej w Strawczynku i Ochotniczej Straży Pożarnej w Hucisku.

Realizując założenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej w Gminie Strawczyn po raz kolejny wprowadzono dopłaty do wymiany starych pieców węglowych na kotły wykorzystujące gaz, olej opałowy lub paliwo stałe, spełniające wymagania klasy 5 i wyższej według normy PN-EN 303-5-2012. Uchwałą Nr V/57/2019 Rady Gminy w Strawczynie z dn. 26 lutego 2019 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na montaż źródeł ciepła w celu ograniczenia zanieczyszczeń powietrza na terenie Gminy Strawczyn wprowadzono „Regulamin udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Strawczyn na dofinansowanie inwestycji polegających

na montażu źródeł ciepła w celu ograniczenia zanieczyszczeń powietrza na terenie Gminy Strawczyn”.

W 2019 roku z dofinansowania skorzystało 30 właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Strawczyn. Na dofinansowanie inwestycji polegających na montażu źródeł ciepła w celu ograniczenia zanieczyszczeń powietrza na terenie Gminy Strawczyn zabezpieczono 105 tys. zł. Dotacja do wymiany pieców wyniosła maksymalnie 3,5 tysiąca złotych. Łączna kwota dotacji wyniosła 104 566,20 zł.

Program usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest z terenu Gminy Strawczyn na lata 2008 – 2032 został przyjęty Uchwałą Nr XII/98/07 Rady Gminy w Strawczynie z dn. 28 grudnia 2007 roku w sprawie uchwalenia Programu usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest na terenie Gminy Strawczyn na lata 2008 -2032. Gmina Strawczyn realizując założenia programu wykonała zadanie pn. "Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest z nieruchomości położonych na terenie Gminy Strawczyn w 2019r." za łączną kwotę 62 441,12 brutto. Na realizację w/w zadania Gmina Strawczyn otrzymała dofinansowanie ze środków:

- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach w kwocie 30.932,78 zł,
- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w kwocie 30.932,78 zł,
- własne środki finansowe w kwocie 575,56 zł.

Zakres rzeczowy zadania obejmował:

- demontaż pokryć dachowych zawierających azbest, transport zdemontowanych pokryć dachowych, zdeponowanie i unieszkodliwienie na składowisku odpadów –2 461 m²,
- usuwanie odpadów zawierających azbest zalegających na posesjach -transport, zdeponowanie i unieszkodliwienie na składowisku odpadów –15 986,28m²

Gmina Strawczyn jest położona w bardzo atrakcyjnym przyrodniczo rejonie i stanowi jeden z najbardziej urokliwych terenów województwa świętokrzyskiego położonym w jego centrum, a tym samym w północno-zachodniej części Gór Świętokrzyskich.

Północna część gminy wchodzi w obręb Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny. Park ten jest największym kompleksem leśnym znajdującym się na obszarze Gór Świętokrzyskich. Malownicze położenie, piękne widoki oraz zabytki kultury i techniki to główne powody dla których Strawczyn chętnie odwiedzają turyści. **Gmina może poszczycić się tradycjami związanymi z wielkimi postaciami polskiej literatury Henrykiem Sienkiewiczem i Stefanem Żeromskim.** Strawczyn manifestuje to poprzez swój herb mający na świętokrzyskim czerwono-czarnym pasiaku gęsie pióro. **Do najciekawszych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym atrakcji gminy należą:**

- **Rezerwat Perzowa Góra**

Perzowa Góra to jeden ze szczytów Pasma Oblęgorskiego. Wznosi się na wysokość 395 m n.p.m. między wsiami Kuźniaki i Hucisko. W roku 1995 utworzono tu rezerwat o powierzchni 33,08 ha. Oprócz odsłonięć skalnych chroniona jest ciekawa roślinność. Grzbiet porasta las jodłowo-bukowy z dodatkiem jaworu, grabu, dębu i sosny. Rezerwat stanowi najdalej wysunięty na północ punkt występowania buczyny karpackiej. Rosną tu liczne leśne kwiaty, m.in.: śnieżyczka przebiśnieg, konwalia majowa, kokorycz, lilia złotogłów, czosnek niedźwiedzi i wiele innych. Szczyt góry usiany jest blokami czerwonego piaskowca triasowego zwanego tumlińskim. Ta łatwa w obróbce skała wykorzystywana jest m.in. do wyrobu schodów, detali architektonicznych (gzymsy, odrzwia, frontony, rzeźby). Wschodnia skałek ciągnie się na długości ok. 180 m na wschodnim zboczu wzniesienia, a jej centralna część sięga wysokości 6 m. We wschodniej części „muru” znajdują się luźne bloki o wysokości dochodzącej do 3 m. Jedną ze szczelin prowadzi czerwony szlak im. Edmunda Massalskiego – główny szlak pieszy po Górach Świętokrzyskich. W najwyższej części muru skalnego znajduje się grota (częściowo sztucznie powiększona), w której, jak głosi miejscowa tradycja, już od czasów Kazimierza Wielkiego znajduje się kaplica Św. Rozalii. Na trasie Barania Góra - Oblęgorek - las mieszany oraz malownicze, głębokie wąwozy lessowe (Barania Góra).

- **Zalew w Strawczynie**

Zalew w Strawczynie ma powierzchnię blisko 10 ha i powstał przez zagrodzenie tamą cieków wodnych o nazwie Olszówka (znanego również jako Trupień). Zbiornik ma charakter wypoczynkowo-rekreacyjny i jest bardzo dobrze zagospodarowany turystycznie: jest tu moło, zadane altany z ławkami i stołami, miejsca do grillowania, miejsca na ognisko, stanowiska dla wędkarzy, duży parking. W okresie letnim skorzystać można z piaszczystej plaży z boiskiem do piłki siatkowej oraz ścieżek rowerowych.

- **Platforma widokowa na Górze Sieniawskiej**

Platforma znajduje się na zboczu Góry Sieniawskiej (448,8 m n.p.m.), która jest najwyższym wzniesieniem Pasma Oblęgorskiego. Roztacza się stąd wspaniały widok na cały Padół Strawczyński oraz mające w oddali Pasma Zgórskie i stolicę województwa - Kielce. Znakomicie widać całą Gminę Strawczyn i jej charakterystyczne punkty: zalew, Centrum Sportowo-Rekreacyjne OLIMPIC w Strawczynku oraz kościoły w Chełmcach i Strawczynie. Przy platformie stoi zadana wiata z ławkami i stołami oraz stojak na rowery. Znajduje się tu również wyznaczone miejsce do palenia ognisk.

Najcenniejsze pod względem kulturowym obiekty na terenie Gminy Strawczyn to:

- **Kościół św. Marii Magdaleny i św. Mikołaja w Chełmcach**

Parafia w Chełmcach istniała już zapewne w drugiej połowie XIV w. Pierwszy kościół, zbudowany w 1440 r., spłonął podczas pożaru w 1620 r. Obecna, wczesnobarokowa świątynia pw. św. Marii Magdaleny i św. Mikołaja została wzniesiona w I połowie XVII w. z fundacji Jana Tarły, wojewody lubelskiego. Jest to budowla jednonawowa, orientowana. Do korpusu nawowego przylegają dwie kaplice z kryptami grobowymi. Wnętrze świątyni zdobią późnorenesansowe dekoracje stiukowe oraz oryginalne barokowe elementy. Ciekawostką jest ołtarz główny, który najprawdopodobniej pochodzi z franciszkańskiego kościoła w Chęcinach, przeniesiony po jego kasacji w roku 1819. Znajduje się w nim cenny obraz przedstawiający scenę Ukrzyżowania Jezusa z klęczącą u stóp krzyża św. Marią Magdaleną. W kościele jest 5 ołtarzy bocznych z XVII i XVIII w. Barokowe organy i chór muzyczny pochodzą z drugiej połowy XVII w. Przy wejściu do kościoła i w dawnej zakrystii zwracają uwagę XVII-wieczne portale ciosowe i bogata, późnorenesansowa dekoracja stiukowa w prezbiterium i kaplicach.

- **Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Strawczynie**

Budowę świątyni pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, z fundacji Krzysztofa Gawrońskiego, rozpoczęto w 1629 r., a zakończono w 1685 r. Kościół przebudowano w roku 1835 (zmieniono sklepienie w nawie i dostawiono kruchtę), a w 1974 r. dobudowano część zachodnią. Sklepienie prezbiterium kolebkowo-krzyżowe zdobi ornamentacja stiukowa. We wczesnobarokowym ołtarzu głównym umieszczony jest obraz Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, a nad bramkami rzeźby św. Piotra i Pawła. W świątyni znajduje się kamienna chrzcielnica przy której sakrament chrztu św. otrzymał Stefan Żeromski (treść aktu chrztu pisarza znajduje się w przejściu pod dzwonnica).

Rys. 3. Atrakcje turystyczne Gminy Strawczyn

- **Kamień upamiętniający miejsce narodzin Stefana Żeromskiego w Strawczynie.**

Stefan Żeromski urodził się 14 października 1864 r. w Strawczynie. Był jednym z najwybitniejszych polskich pisarzy, nazywany „sumieniem polskiej literatury”. Jest autorem m.in. Doktora Piotra, Dziejów Grzechu, Ludzi bezdomnych, Popiołów, Przedwiośnia, Siłaczki, Syzyfowych prac, czy Wiernej rzeki. Zmarł 20 listopada 1925 r. w Warszawie. Strawczyn

i Jamów (Jamy) ojciec pisarza (Wincenty Jan Żeromski) dzierżawił od lipca 1858 r. Dworek, w którym mieszkali Żeromscy był modrzewiowy, na wysokiej, piaskowcowej podmurówce, o dachu „łamanym”, gontem krytym. Obok stały: wozownia, lamus, dwie obory, stajnia, szopa, drewnutnia i gorzelnia. Rodzina pisarza opuściła majątek w maju 1865 r., tak więc młody Stefan spędził w Strawczynie zaledwie kilka miesięcy (został ochrzczony 1 listopada 1864 r. w kościele Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Strawczynie) i znał tę okolicę tylko z opowieści rodziców. Kilkakrotnie wymieniał Strawczyn w utworze *Snobizm* i pisał o tutejszym nazewnictwie, bogactwie kultury ludowej oraz zasobach naturalnych.

- **Pałacyk Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku**

Majątek był darem od społeczeństwa polskiego z okazji obchodzonego w 1900 r. jubileuszu 25-lecia pracy pisarskiej Henryka Sienkiewicza. Do dworku myśliwskiego wzniesionego przez Tarłów (tzw. Tarłówki) oraz parterowego pawilonu zbudowanego przez Halikę (tzw. Halikówki) dobudowano pałacyk z okrągłą wieżą. Front zwieńczony został charakterystyczną figurą kamiennego husarza, a nad wejściem umieszczono herb rodu Sienkiewiczów – Oszyk. Pisarz wprowadził się do Oblęgorka w 1902 r. i spędzał tu z rodziną miesiące letnie. Pałacyk opuścił po wybuchu I wojny światowej w roku 1914. Po śmierci pisarza jego żona Maria i syn Henryk Józef zamieszkali na stałe w dworku, gdzie przebywali do 1944 r. Po II wojnie światowej majątek rozparcelowano, a pałacyk przejęło państwo. W 1948 r. dzieci pisarza zwróciły się do Ministerstwa Kultury i Sztuki z propozycją utworzenia w pałacyku Muzeum Henryka Sienkiewicza. Otwarto je w 1958 r.

Obecnie na parterze Muzeum odtworzony jest wygląd i wystrój pomieszczeń z czasów pisarza: gabinetu, salonu, jadalni, palarni i sypialni. Na piętrze pałacyku w czasach kiedy mieszkał tu Henryk Sienkiewicz znajdowały się pokoje dla dzieci oraz gości. Aktualnie prezentowana jest tu wystawa biograficzno-literacka „Sienkiewicz – dopełnienie”. Informacje o aktualnych wystawach, godzinach otwarcia i nowościach są dostępne na stronie internetowej muzeum: www.sienkiewicz.mnki.pl

- **Wielki piec w Kuźniakach**

W 1782 r. w hucie należącej do rodziny Radońskich uruchomiono wielki piec, który był najmniejszym z 34 wielkich pieców pracujących na ziemiach polskich. W okresie Księstwa Warszawskiego zbudowano przy nim kuźnicę wodną, a w 1844 r. obok działały trzy fryszerki przerabiające surówkę na stal. W latach 1860–1870 dokonano znacznej przebudowy i piec

W 1901 r. zakład został częściowo rozebrany, a w dawnych pomieszczeniach fabrycznych uruchomiono młyn wodny. Aktualnie budowla jest trwałą ruiną i stoi na gruncie prywatnym.

Czerwony szlak turystyczny Gołoszyce – Kuźniaki jest głównym szlakiem turystycznym Gór Świętokrzyskich i jednocześnie najdłuższym – ma długość 105 km. Prowadzi przez wszystkie najważniejsze miejsca regionu: Jeleniowski Park Krajobrazowy, Świętokrzyski Park Narodowy, góry Łysiec, Łysicę i Radostową oraz tereny lasów suchedniowskich i obłęgorskich. Na trasie szlaku znajduje się szereg rezerwatów przyrody oraz wiele atrakcji turystycznych. Od 1983 roku szlak nosi imię wybitnego regionalisty i krajoznawcy – Edmunda Massalskiego. Przez teren Gminy Strawczyn przebiega końcowy odcinek szlaku.

Rys. 4. Turystyczny szlak rowerowy po gm. Strawczyn

Pełna pętla żółtego szlaku rowerowego wokół Gminy Strawczyn to ponad 30 km. Jej południowo-wschodnia część, przebiegająca przez Strawczyn, Promnik, Chełmce, Oblęgorek, Oblęgór i Niedźwiedź, to dość łatwa trasa po asfaltowych drogach o bardzo małym natężeniu ruchu. Znakomicie nadaje się na rodzinne wycieczki, nie sprawi kłopotu dzieciom, ani osobom o słabej kondycji fizycznej. Część północno-zachodnia to w dużej mierze trasa przebiegająca przez las, po drogach gruntowych i szutrowych – polecana bardziej doświadczonym rowerzystom.

II 11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

W 2019 roku w Gminie Strawczyn stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 100 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 9,22 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w Gminie Strawczyn wynosi 75,10% i jest mniejszy od wskaźnika wykrywalności dla województwa świętokrzyskiego oraz porównywalny do wskaźnika dla całej Polski.

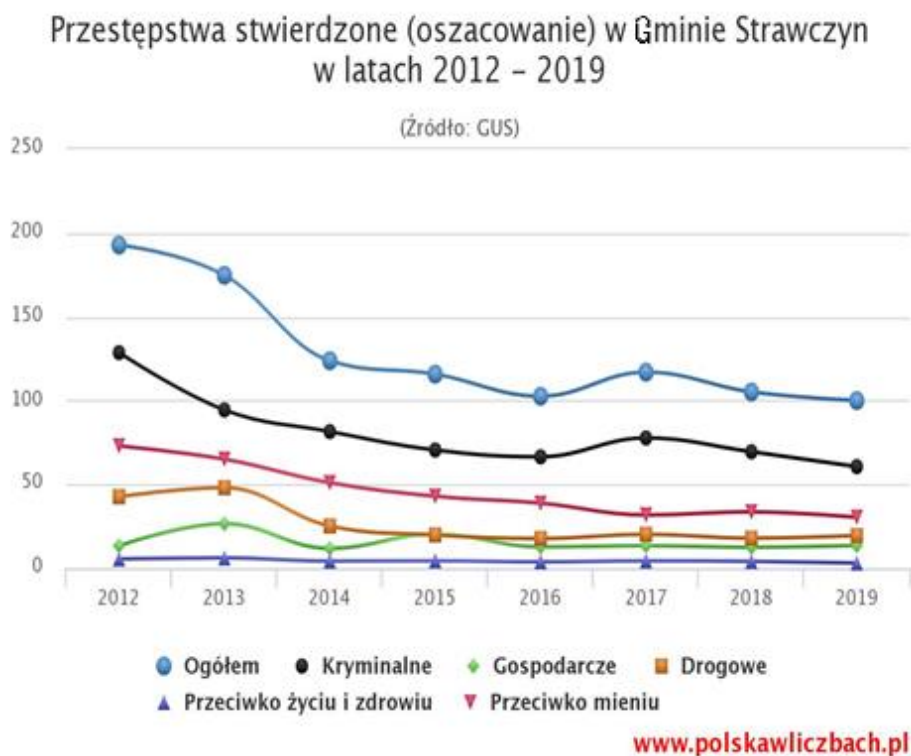
W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy Strawczyn najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 5,59 (wykrywalność 71%) oraz przeciwko mieniu - 2,81 (wykrywalność 40%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 1,80 (98%), o charakterze gospodarczym - 1,26 (53%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,29 (96%).

Gmina Strawczyn, jak każdy obszar, a w szczególności tereny rolnicze, zagrożona jest wystąpieniem sytuacji kryzysowych. W związku z tym istnieje system ratownictwa dla tego terenu. Miejsce koordynacji wszystkich sytuacji kryzysowych jest Urząd Gminy w Strawczynie. **Na administrowanym przez niego terenie znajdują się jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, które działają lokalnie na rzecz miejscowej społeczności oraz, przy wystąpieniu szerszych działań ratowniczych, także na obszarze innych gmin.** Samorząd dysponuje opracowanymi planami na wypadek sytuacji kryzysowych, do których może zaangażować instytucje, zakłady, itp. W razie wystąpienia sytuacji kryzysowych Gmina koordynuje i prowadzi działania ratownicze, angażując do współpracy wszystkie dostępne na swoim terenie jednostki i instytucje, a w razie potrzeby współdziała z jednostkami i instytucjami spoza swojego terenu.

Na terenie gminy zarejestrowanych jest 6 jednostek OSP: OSP Promnik, OSP Strawczyn, OSP Oblęgorek, OSP Chełmce, OSP Hucisko, OSP Strawczynek, w których szeregach znajduje się 217 członków czynnych, 2 drużyny kobiece w ilości 18 osób, MDP Chłopców 1 sekcja 11 osób, MDP Dziewcząt 1 sekcja 11 osób.

W skład Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego włączone są 2 jednostki OSP Promnik i OSP Strawczyn, w których 2 razy w roku przeprowadzane są kontrole gotowości bojowej przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach. W 2019 roku jednostki te otrzymały oceny bardzo dobre. Jednostki z KSRG należą do najlepiej wyposażonych jednostek w powiecie kieleckim. Strażacy z jednostek OSP Promnik i OSP Strawczyn w roku 2019, brali również udział w szkoleniach podstawowych I i II stopnia, szkoleniach konserwatorów sprzętu organizowanych przez KM PSP w Kielcach oraz szkoleniach z kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Wykres 7. Przestępstwa stwierdzone w Gminie Strawczyn (2012-2019)

II 12. SEKTOR POZARZĄDOWY I DIALOG OBYWATELSKI

II 12.1 PROGRAM WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I LOKALNY TRZECI SEKTOR

Aktywna działalność organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego jest istotną cechą społeczeństwa demokratycznego, elementem integrującym i aktywizującym społeczność lokalną. Prowadzenie przez samorząd lokalny działalności we współpracy z organizacjami jest realizacją konstytucyjnej zasady pomocniczości, zgodnie z którą państwo i jego struktury powinno wykonywać tylko te zadania, które nie mogą być realizowane przez podmioty znajdujące się najbliżej obywatela. Podmiotami znajdującymi się najbliżej obywatela to przede wszystkim samorząd terytorialny i organizacje pozarządowe. Podmioty te stanowią podstawę współczesnego społeczeństwa. Działalność organizacji pozarządowych znacząco wpływa na rozwój gminy i jakość życia mieszkańców. Wiele dziedzin życia nie mogłoby dziś funkcjonować bez aktywności obywatelskiej.

Zasady współpracy gmin z organizacjami pozarządowymi określa w pierwszej kolejności ustawa z dn. 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Na podstawie art. 5a podanej ustawy oraz art. 7 ust.1 pkt 19 oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dn. 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, **Rada Gminy w Strawczynie mocą Uchwały nr XXVII/229/2020 z dn. 30 listopada 2020 r. przyjęła do realizacji Roczny Program Współpracy Gminy Strawczyn z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2021 rok.**

Rozwój gminy oraz poprawa warunków życia jej mieszkańców jest nadrzędnym zadaniem lokalnych władz. Wyrazem dążenia Gminy Strawczyn do szerokiej współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego jest Roczny program współpracy Gminy Strawczyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Program ten reguluje zakres współpracy w wymiarze finansowym oraz niefinansowym, określa też jej formy. Niniejszy Program jest wyrazem polityki władz gminy wobec organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, mającym jednocześnie na uwadze zapewnienie tym organizacjom lepszych warunków funkcjonowania oraz wspierania własnych inicjatyw i działań na terenie gminy.

Cel główny Programu to budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi.

Wśród celów szczegółowych Programu określono:

- zapewnienie efektywnego wykonywania zadań własnych gminy wynikających z przepisów prawa, poprzez włączenie organizacji pozarządowych w realizację tych zadań,
- poprawa jakości życia, poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców gminy,
- integracja podmiotów realizujących zadania publiczne,
- prezentacja dorobku sektora pozarządowego i promowanie jego osiągnięć,
- wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych.

Współdziałanie Gminy Strawczyn z organizacjami pozarządowymi obejmuje współpracę o charakterze finansowym i pozafinansowym oraz partnerstwo. Współpraca odbywa się w szczególności w formach:

- 1) zlecenia organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie,
- 2) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności,
- 3) konsultowania z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji,
- 4) konsultowania projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, z radami działalności pożytku publicznego, w przypadku ich utworzenia przez właściwe jednostki samorządu terytorialnego,
- 5) tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej,
- 6) umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie,
- 7) umów partnerstwa określonych w ustawie z dn. 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Współpraca finansowa polega na zlecaniu realizacji zadań Gminy Strawczyn organizacjom pozarządowym poprzez:

- a) powierzenie wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na jego realizację,

- b) wsparcie wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na częściowe dofinansowanie jego realizacji,
- c) zlecania zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy (w formach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

Współpraca pozafinansowa polega na:

- 1. wzajemnym informowaniu się o planowanych kierunkach działalności poprzez:
 - a) współdziałanie w zakresie tworzenia strategii rozwoju i innych programów dotyczących wspólnoty lokalnej, mających na celu dążenie do wypracowania wspólnych płaszczyzn aktywności oraz funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej,
 - b) współpraca przy aktualizacji załączek na portalu gminnym, umożliwiającym prezentację organizacji pozarządowych,
 - c) zapoznanie organizacji pozarządowych z obszarami działań, w które mogą się włączyć jako realizatorzy powierzonych przez gminę zadań,
 - d) przekazywanie przez organizacje pozarządowe do Urzędu Gminy w Strawczynie kompleksowych wniosków, opinii, uwag dotyczących bieżącej realizacji Programu,
 - e) konsultowania z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji,
 - f) udział przedstawicieli organizacji pozarządowych i władz samorządowych w spotkaniach, mających na celu merytoryczne diagnozowanie potrzeb społeczności lokalnej.

Inne formy współpracy mogą być realizowane poprzez:

- a) inicjowanie działań aktywizujących i integrujących miejscowe organizacje pozarządowe,
- b) współpracę w pozyskiwaniu środków ze źródeł zewnętrznych,
- c) sprawowanie patronatu przez władze gminy nad inicjatywami i projektami organizacji pozarządowych,
- d) propagowanie działalności trzeciego sektora,
- e) działalność szkoleniowa na rzecz podniesienia sprawności sektora pozarządowego oraz doradztwo i udzielanie pomocy merytorycznej organizacjom,
- f) udostępnianie organizacjom pozarządowym lokali z przeznaczeniem na działalność statutową,
- g) bieżące poradnictwo i pomoc w organizowaniu szkoleń, mających na celu zwiększenie profesjonalizacji działań miejscowych organizacji pozarządowych,

- h) prowadzenie działalności promocyjnej i informacyjnej dotyczącej wspólnych przedsięwzięć gminy i organizacji pozarządowych,
- i) merytoryczną pomoc w nawiązywaniu kontaktów z organizacjami pozarządowymi spoza Gminy Strawczyn,
- j) umożliwienie organizacjom pozarządowym publikowania istotnych wiadomości, komunikatów w lokalnej prasie „Ziemia Strawczyńska”, na www.strawczyn.pl oraz na oficjalnym profilu Gminy Strawczyn na portalu społecznościowym Facebook z zachowaniem obowiązujących regulacji prawnych,
- k) Gmina Strawczyn może być partnerem dla organizacji pozarządowej w realizacji zadania publicznego, finansowanego w przeważającej części ze środków innych niż budżet gminy, jako Partner nieformalny projektów kierowanych przez organizacje do funduszy europejskich i innych. W tym celu należy wystąpić z pisemnym wnioskiem z załączoną dokumentacją projektu oraz z propozycją udziału merytorycznego gminy w projekcie.

Środki przeznaczone na realizację Programu Współpracy w 2021 r.: 20 000 zł

Na dzień 31.12.2019 roku w Gminie Strawczyn miały siedzibę 34 organizacje pozarządowe, w tym 3 koła gospodyń wiejskich:

1. Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń” Żeromskiego 16, Strawczyn,
2. Stowarzyszenie Kobiet „Jagienka” Parkowa 5, Oblęgorek,
3. Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Gminy Strawczyn XXI, Gimnazjalna 15, Oblęgorek,
4. Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły w Rudzie Strawczyńskiej, Ruda Strawczyńska 102,
5. Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych Gminy Strawczyn, Górna 14A, Strawczyn,
6. Stowarzyszenie Sołectwa Oblęgór „Skalka” Wiosenna 54, Oblęgór,
7. Gminny Klub Sportowy „LECHIA” Ruda Strawczyńska 4,
8. Koło Gospodyń Wiejskich w Chełmcach Spacerowa 10, Chełmce,
9. Ochotnicza straż Pożarna w Strawczynie Ogrodowa 6, Strawczyn,
10. Ochotnicza Straż Pożarna w Strawczynku Wojewódzka 12, Strawczynek,
11. Ochotnicza Straż Pożarna w Chełmcach Kościelna 40, Chełmce,
12. Ochotnicza Straż Pożarna w Promniku Strażacka 4, Promnik,
13. Ochotnicza Straż Pożarna w Oblęgorku H. Sienkiewicza 66 Oblęgorek,
14. Ochotnicza Straż Pożarna w Hucisku Hucisko 39,
15. Stowarzyszenie MX PRO Racing z Oblęgorka, Zielona 6, Oblęgorek,
16. Stowarzyszenie Wędkarskie „SAZAN” Spacerowa 15/2, Strawczyn,

17. Stowarzyszenie Sportowo – Rekreacyjne OLIMP, Górna 30, Strawczyn,
18. Stowarzyszenie Inicjatyw i Rozwoju Społecznego Gminy Strawczyn w Strawczynku,
19. Świętokrzyski Szwadron Kawalerii Ochotniczej im. Henryka Dobrzańskiego HUBALA w barwach 13 Pułku Ułanów Wileńskich GRH, Parkowa 5, Oblęgorek,
20. Stowarzyszenie „Szkoła Po Sąsiedzku” Prezes Kuźniaki 46,
21. Stowarzyszenie Sportowo-Rekreacyjne „Topspin” Promnik, Osiedlowa 2/1, Promnik,
22. Stowarzyszenie „Przyszłość Strawczynek”, Wojewódzka 39, Strawczynek,
23. Stowarzyszenie Rodziny Sienkiewiczów w Oblęgorku, Parkowa 5, Oblęgorek,
24. UKS KMICIC przy ZPO w Oblęgorku, Gimnazjalna 15, ZPO Oblęgorek,
25. Uczniowski Ludowy Klub Sportowy MARATON przy ZPO w Strawczynie,
26. Klub Sportowy Ekstremalni Ul. Nad Rzeką, Chełmce,
27. Fundacja im. Stefana Żeromskiego 16, Strawczyn (adres do korespondencji Kuźniaki 63B),
28. Stowarzyszenie STRAWCZYN OD NOWA,
- 29 Extreme Paramotor Team, Korczyn 21a,
- 30 Fundacja Chcę Życ, Oblęgór, ul. Widoma 30,
- 31 Klub Sportowy Sparta Strawczynek, Peryferyjna 18,

W rejestrze ARiMR figurowały trzy koła gospodyń wiejskich z siedzibą na terenie Gminy Strawczyn: w Niedźwiedziu; w Strawczynku; i KGW „Oblęgorzanki” w Oblęgorze.

II 12.2 CIAŁA DIALOGU OBYWATELSKIEGO

Lokalne środowiska młodzieży i seniorów są reprezentowane odpowiednio na forum:

- **Młodzieżowej Rady Gminy w Strawczynie** – powołanej na mocy Uchwały nr XXI/121/2016 Rady Gminy w Strawczynie z dn. 18 maja 2016 r.,
- **Gminnej Rady Seniorów w Strawczynie** – powołanej na mocy Uchwały nr XXI/122/2016 Rady Gminy w Strawczynie z dn. 18 maja 2016 r.,

Młodzieżowa Rada Gminy w Strawczynie podejmuje działania na rzecz wspierania i upowszechniania idei samorządowej wśród mieszkańców gminy, w tym zwłaszcza wśród młodzieży. Rada ma charakter konsultacyjny. Powołanie Gminnej Rady Seniorów w Strawczynie sprzyja solidarności międzypokoleniowej oraz tworzy warunki do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności lokalnej. Gminna Rada Seniorów ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny.

Oba wymienione gremia działają na podstawie stosownych regulacji ustawy z dn. 8 marca 1990 r, o samorządzie gminnym (art. 5b ust. 2 i 3, art. 5c ust. 2 i 5, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1, art. 42) oraz w oparciu o statut nadany każdej z Rad z osobna na podstawie ww. Uchwał Rady Gminy w Strawczynie.

II 13. GMINA STRAWCZYN W LOKALNEJ GRUPIE DZIAŁANIA „DORZECZE BOBRZY”

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Dorzecze Bobrzy" powstało 10 grudnia 2005 r. W jego skład wchodzi 5 gmin: Miedziana Góra, Mniów, Strawczyn i Zagnańsk, oraz Piekoszów. Lokalna Grupa Działania "Dorzecze Bobrzy" jest tzw. Partnerstwem trójsektorowym. Oznacza to, że **w skład LGD wchodzi partnerzy z sektora publicznego (gminy), sektora gospodarczego (przedsiębiorcy) oraz sektora społecznego (stowarzyszenia).** Działalność LGD jest finansowana ze składek członkowskich oraz środków pozyskanych ze środków zewnętrznych; w szczególności ze środków Unii Europejskiej. Stowarzyszenie realizuje swoje działania statutowe poprzez realizację programu unijnego "LEADER".

Stowarzyszenie uczestniczyło w II Schemacie programu LEADER tzw. Pilotażowy Program LEADER +. W ramach tego projektu w okresie 01.03.2007-31.05.2008 został zrealizowany projekt na kwotę 733 000,00 zł.

W 2021 r. LGD w ramach Osi 4 Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich wdraża następujące działania:

- 4.1. Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju,
- 4.2. Współpraca międzyregionalna i międzynarodowa,
- 4.3. Nabywanie umiejętności, aktywizacja i koszty bieżące lokalnych grup działania.

Wdrażanie działań osi 4. LEADER opiera się w głównej mierze na wykorzystaniu dla rozwoju regionu wiedzy i doświadczenia lokalnej społeczności. Włączanie partnerów społecznych i gospodarczych do planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw ma służyć lepszemu zdefiniowaniu problemów obszaru oraz znalezieniu lepszych sposobów na ich rozwiązanie.

W ramach realizowanej przez Stowarzyszenie Lokalnej Strategii Rozwoju mieszkańcy terenu LGD mogą otrzymać dofinansowanie ze środków UE w następujących działaniach:

- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej
- Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
- Odnowa i rozwój wsi
- Małe projekty.

II 14. PROJEKT „PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKOM PATOLOGII ORAZ OCHRONA DZIECI I MŁODZIEŻY W GMINIE STRAWCZYN”

Projekt pn. „Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży w Gminie Strawczyn” został współfinansowany ze środków otrzymanych od Wojewody Świętokrzyskiego w ramach Programu Razem Bezpieczniej im. W. Stasiaka na lata 2016 i 2017 na podstawie Porozumienia 87/2016 z dn. 19 października 2016 r.

Przedmiot projektu to przede wszystkim przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży przed uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i środków odurzających.

Koszt całkowity projektu: 100 000,00 zł,

Dotacja Wojewody Świętokrzyskiego: 75 000,00 zł,

Wkład własny Gminy Strawczyn: 25 000,00 zł.

Projekt został skierowany do osób doznających przemocy psychicznej i fizycznej, osób nadużywających alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych tj. leki, narkotyki, członków rodzin dotkniętych przemocą lub alkoholizmem domowników, osób szukających pomocy w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach, dzieci i młodzieży szkolnej, strażaków z Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy rodziców i wychowawców, kobiet i dziewcząt chcących nauczyć się radzić sobie ze stresem oraz rozpoznawać sytuacje zagrożenia i sposoby ich unikania, pracowników UG Strawczyn i jednostek podległych.

W ramach projektu zrealizowano następujące działania:

1. Rozszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego w Strawczynie,
2. Szkoła dla Rodziców i Wychowawców,
3. Kurs samoobrony dla kobiet i dziewcząt – „Bądź Bezpieczna”,
4. Szkolenie z Pierwszej Pomocy Przedmedycznej,

5. Tworzenie warunków i miejsc sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje do przeciwdziałania uzależnieniom na świetlicach wiejskich, w placówkach oświatowych oraz na obiektach sportowych,
6. Bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej – poprawa funkcjonalności systemu wizyjnego obiektów użyteczności publicznej – zalewu w Strawczynie oraz Centrum Sportowo-Rekreacyjnego w Strawczynku.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W UJĘCIU DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI GMINY STRAWCZYN

III 1. GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Kluczową instytucją przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu na terenie Gminy Strawczyn jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej powołany na podstawie uchwały Nr 9/39/91 Rady Gminy w Strawczynie z dn. 20 grudnia 1991 r. w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie.

Obecnie obowiązujący statut Ośrodka wprowadzono na mocy uchwały nr XXIX/235/2013 Rady Gminy w Strawczynie dnia 19 września 2013 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie.

Ośrodek jest samorządową jednostką organizacyjną Gminy Strawczyn realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej. Celem Ośrodka jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach godności człowieka.

Do zadań Ośrodka należy prowadzenie całokształtu spraw w zakresie pomocy społecznej, a w szczególności:

- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń z pomocy społecznej,
- praca socjalna, rozpoznanie socjalnych potrzeb społecznych,
- prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacja zadań wynikających z rozeznania potrzeb społecznych,

- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb,
- realizacja programów aktywności lokalnej, odpowiadających na potrzeby społeczności lokalnych i grup,
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Ośrodek realizuje swoje zadania wspólnie z organami administracji rządowej i samorządowej współpracując, na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Ośrodek współpracuje w realizacji swoich zadań również z innymi jednostkami organizacyjnymi samorządu, organami wymiaru sprawiedliwości, innymi ośrodkami pomocy społecznej, domami pomocy społecznej, ośrodkami opiekuńczymi, służbą zdrowia, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy, Zespołem Interdyscyplinarnym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Caritas Diecezji Kieleckiej.

Do zadań pomocy społecznej należy przyznawanie i wypłacanie świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej, rozwój i prowadzenie niezbędnej infrastruktury socjalnej, rozwijanie nowych form pomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb. System pomocy społecznej w Gminie Strawczyn obejmuje wsparciem ponad 6% ogółu mieszkańców gminy. Czynniki warunkujące wsparcie to: przyczyny ekonomiczne tj. ubóstwo, bezrobocie, przyczyny zdrowotne tj. długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, przyczyny rodzinne tj. bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm, przemoc.

Pomoc oferowana mieszkańcom to również liczne świadczenia pieniężne, ale i również inne rozmaite formy wsparcia niefinansowego. Świadczenie pieniężne wypłacane są osobom i rodzinom, których dochód na osobę nie przekracza poziomu określonego w ustawie o pomocy społecznej, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Osoby i rodziny w trudnej sytuacji materialnej mogą ubiegać się o wsparcie finansowe z pomocy społecznej w postaci zasiłków oraz pomocy w naturze. Podstawową formą pomocy są: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy oraz pomoc niepieniężna w formie posiłku i schronienia.

Zasiłek stały jest świadczeniem pieniężnym, które przysługuje osobie pełnoletniej niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub w przypadku osoby

pozostającej w rodzinie – jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie, są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Zasiłek celowy wypłacany jest na zaspokojenie podstawowych potrzeb, w szczególności na pokrycie, w części lub całości, wydatków związanych z zakupem żywności, odzieży, obuwia, leków, opału czy kosztów utrzymania mieszkania. Posiłek, pomoc w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, którego zadaniem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży w szkołach oraz zakupu posiłku.

Schronienie – udzielenie schronienia (pokrycie kosztów) w schroniskach dla osób bezdomnych, noclegowniach.

III 1.1 RODZAJE ŚWIADCZONEJ POMOCY

Na przestrzeni ostatnich trzech lat jest **wyraźna i stała tendencja spadkowa w liczbie rodzin z Gminy Strawczyn, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.**

Tabela 1. Pomoc społeczna dla rodzin

Lp.	Rodzaje pomocy	2018	2019	2020
1.	Liczba rodzin ogółem	251	242	221
2.	Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu uzależnień	15	8	11

Do pozytywnych wniosków prowadzi również analiza danych na temat liczby osób korzystających z pomocy społecznej. **W obrębie wszystkich kategorii przyczyn uzasadniających przyznanie pomocy rysuje się tendencja spadkowa. Najwyraźniej i stale obniża się liczba osób, które otrzymały świadczenia z tytułu niepełnosprawności i bezrobocia.**

Tabela 2. Powody przyznawania pomocy (liczba osób)

Powody	2018	2019	2020
Niepełnosprawność	97	93	86
Bezrobocie	72	71	53

Kłęska żywiołowa	0	0	0
Ubóstwo	86	86	84
Bezradność opiekuńczo - wychowawcza	27	30	26
Alkoholizm	15	8	11
Inne	37	28	24

Największą grupą konsumentów świadczeń z tytułu pomocy społecznej w Gminie Strawczyn pozostają renciści i emeryci oraz bezrobotni.

Tabela 3. Struktura odbiorców pomocy społecznej ze względu na aktywność zawodową

Rodzaj aktywności zawodowej	2018	2019	2020
Praca stała	62	66	66
Praca dorywcza	25	16	29
Brak pracy	53	54	69
Studiuje	0	0	0
Rencista/Emeryt	210	231	202
Zasiłek dla bezrobotnych	78	90	123
Bezrobotny bez prawa do zasiłku	165	156	169
Inne	101	102	99

III 1.2 POROZUMIENIE MIĘDZYGMINNE WS. POMOCY SPOŁECZNEJ – 2021 R.

Rada Gminy w Strawczynie na mocy uchwały nr XXXII/282/2021 z dn. 31 marca 2021 r. wyraziła zgodę na zawarcie przez Gminę Strawczyn porozumienia międzygminnego w sprawie powierzenia Gminie Łopuszno realizacji zadania publicznego w zakresie prowadzenia i zapewnienia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia oraz kierowania do nich osób wymagających opieki.

Realizacja porozumienia odbywać się będzie poprzez zapewnienie przez Gminę Łopuszno Gminie Strawczyn miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy w Józefinie oraz umożliwienie kierowania do niego przez Gminę Strawczyn osób wymagających opieki. Porozumienie zawarto na czas nieokreślony.

III 2. PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLIZMOWI

III 2.1. GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2021

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dn. 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i przeciwdziałaniem alkoholizmowi. W celu wykonania tych zadań wójt gminy opracowuje projekt gminnego programu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przedstawia go radzie gminy do uchwalenia.

Z kolei w myśl art. 10 ust. 1 ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, również przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Na podstawie art. 10 ust. 2 podanej ustawy wójt gminy opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Realizując wskazane normy kompetencyjne, Rada Gminy w Strawczynie przyjęła uchwałę nr XXIX/254/2020 dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok. Program określa lokalną strategię władz gminy w zakresie profilaktyki, leczenia i minimalizacji szkód społecznych oraz indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu lub zażywania narkotyków.

Program opiera się na wytycznych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, zgodnie z art. 18² ust.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok jest zmniejszenie skali zjawiska

nadużywania alkoholu, zażywania narkotyków, środków psychoaktywnych oraz podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie szkodliwości ich zażywania.

Cele szczegółowe :

- zmniejszenie ilości spożywanego alkoholu przez młodzież oraz ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych,
- zmniejszenie ilości nowych przypadków uzależnienia,
- zmniejszenie ilości zaburzeń życia rodzinnego, przemocy i zaniedbań w rodzinie,
- zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu, śmiertelności oraz degradacji psychofizycznej osób uzależnionych,
- zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym,
- ograniczenie spożycia alkoholu i zmiana struktury jego spożywania,
- zwiększenie zasobów tworzenia bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej niezbędnej do realizacji programu,
- zwiększenie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin oraz ofiar przemocy,
- rozpoznawanie specyfiki problemów alkoholowych na terenie Gminy Strawczyn oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu.

Zasoby kadrowe umożliwiające realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii:

- Urząd Gminy w Strawczynie,
- pracownicy socjalni GOPS,
- dyrektorzy szkół i nauczyciele,
- Komisariat Policji w Strawczynie,
- GKRPA oraz Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- ochrona zdrowia; w tym lekarze i pielęgniarki,
- przedstawiciele samorządu terytorialnego; w tym radni i sołtysi,
- Samorządowe Centrum Kultury i Sportu w Strawczynie,
- Punkt Konsultacyjny

III 2.2. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I INNE PODMIOTY DZIAŁAJĄCE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PROBLEMOM UZALEŻNIEŃ

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strawczynie wydaje systematycznie coraz więcej postanowień opiniujących lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Zdecydowaną tendencję malejącą odnotowujemy w zakresie wydawanych wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe, zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych oraz wniosków do sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego. Na terenie Gminy Strawczyn prowadzi działalność grupa samopomocowa AI – anon, wspierająca członków rodziny osób uzależnionych oraz grupa samopomocowa AA „Przedwiośnie” dla osób borykających się z następstwami uzależnień.

Tabela 4. Działalność GKRPA w I. 2018-2020

	2018	2019	2020
Posiedzenia GKRPA (ogółem)	15	14	14
Kontrole punktów sprzedaży	1	1	0
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	15	20	27
Wniosków o leczenie odwykowe	43	42	36
Zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	15	15	7
Wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	13	11	6

W Gminie Strawczyn funkcjonuje ponadto **Punkt Konsultacyjny**, w którym udzielane są porady w zakresie pomocy prawnej, edukacyjnej oraz informacyjnej dotyczącej problemów związanych z uzależnieniami. Na terenie gminy nie istnieją natomiast żadne placówki odwykowe zajmujące się leczeniem osób uzależnionych. Uzależnieni od alkoholu korzystają z leczenia stacjonarnego oferowanego w Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Morawicy lub terapii ambulatoryjnych w Przychodniach Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Kielcach.

III 2.3. PRZESTĘPCZOŚĆ POD WPLYWEM ALKOHOLU

Ilościowa analiza przypadków prowadzi do wniosku, że w Gminie Strawczyn spośród czynów karalnych **popelnianych po spożyciu alkoholu najczęściej wykrywanym jest prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości. Niepokoi również rosnąca tendencja osób zatrzymanych przez Policję do wytrzeźwienia.**

Tabela 5. Przestępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu na terenie Gminy Strawczyn (dane pozyskane od Policji)

	2018	2019	2020
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	14	17	15
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po użyciu alkoholu	8	8	3
Zakłócanie porządku publicznego	2	3	5
Podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	0	0	0
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	0	0	0
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	8	11	10

III 3. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

III 3.1 PRZYPADKI PRZEMOCY W RODZINIE

W latach 2018-2020 wzrosła liczba stwierdzonych przypadków zachowania penalizowanego w art. 207 k.k. czyli znęcania się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy (§1) lub znęcanie się nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny (§1a). O połowę natomiast spadła liczba stwierdzonych przypadków uchylania się od płacenia alimentów.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat widać tendencję wzrostową w liczbie dokonanych interwencji policyjnych ws. przemocy domowej. Wzrasta również liczba ofiar przemocy domowej, a także liczba sprawców przemocy będących pod wpływem alkoholu. Właściwość ta – choć w nieporównywalnie mniejszym stopniu – dotyczy również kobiet jako sprawczyń przemocy w rodzinie.

Tabela 6. Artykuł KK - Kwalifikacja prawna wszczętych / stwierdzonych / zakończonych postępowań karnych

2018			
	Wszczęte	Stwierdzone	Zakończone
Znęcanie się na rodziną	4	3	4
Groźby karalne	1	1	1
Rozpijanie małoletniego	0	0	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	21	16	20
Inne	70	48	70
2019			
	Wszczęte	Stwierdzone	Zakończone
Znęcanie się na rodziną	5	3	5
Groźby karalne	2	2	2
Rozpijanie małoletniego	0	0	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	16	15	16
Inne	70	48	70
2020			
	Wszczęte	Stwierdzone	Zakończone
Znęcanie się na rodziną	10	9	10
Groźby karalne	2	0	2
Rozpijanie małoletniego	0	0	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	10	8	10
Inne	34	21	34

Tabela 7. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową

		2018	2019	2020
Liczba interwencji (ogółem)		953	1147	1937
Liczba interwencji dot. przemocy domowej		85	120	109
Liczba ofiar przemocy domowej	Ogółem	86	124	111
	Kobiety	73	104	98
	Mężczyźni	13	20	13
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	Ogółem	88	121	120
	Kobiety	3	6	6
	Mężczyźni	85	115	114

III 3. 2. GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2018-2022

Na mocy Uchwały nr XLIII/340/2018 Rady Gminy w Strawczyniu z dn. 28 czerwca 2018 r. przyjęto Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2022. Cele Programu:

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec dzieci i osób starszych oraz poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.
3. Wzmocnienie edukacyjno - informacyjne, propagujące w społeczności lokalnej świadome postawy negujące i przeciwstawiające się zjawiskom przemocy w rodzinie.

Cele będą realizowane m.in. przez:

1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.
3. Wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.
4. Edukację społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Zasoby Gminy Strawczyn w zakresie przeciwdziałania przemocy:

1. Zasoby instytucjonalne Gminy Strawczyn:

- a) Urząd Gminy,
- b) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- c) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- d) Policja,
- e) Placówki służby zdrowia,
- f) Placówki oświatowe,

2. Zasoby kadrowe:

osoby podejmujące działania na rzecz osób uwikłanych w problem przemocy zostały przeszkolone w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: pracownicy socjalni,

nauczyciele, pedagodzy, dzielnicowi, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

III 3.3 NIEBIESKIE KARTY

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

W Gminie Strawczyn na przestrzeni lat 2018-2020 nastąpił bardzo wyraźny i skokowy, ponad czterokrotny wzrost liczby wniosków ws. wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.

Wśród instytucji, które składają stosowny wniosek dominuje Policja, co wynika z tego, że jako pierwsza ma kontakt z osobą pokrzywdzoną.

Tabela 8. Wnioski złożone w ramach procedury „Niebieskie Karty”

Źródła wniosków	2018	2019	2020
Liczba formularzy – ogółem	38	49	34
Wnioski złożone przez GOPS	1	3	1
Wnioski złożone przez Policję	37	46	33

III 4. GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021-2023

Rada Gminy w Strawczynie na podstawie Uchwały nr XXXII/283/2021 z dn. 31 marca 2021 r. przyjęła do realizacji **Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023.**

Program został opracowany w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny. Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest głównie do rodzin dysfunkcyjnych znajdujących się w grupie podwyższonego ryzyka i zagrożonych patologią czy wykluczeniem społecznym. Niemniej jednak oddziaływaniem i wsparciem objęte zostaną także te rodziny, które na skutek sytuacji życiowych i kryzysowych zmuszone zostały do korzystania z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Celem nadrzędnym zaplanowanych działań jest wzmocnienie funkcji

rodzicielskich i udzielenie właściwego wsparcia, by zminimalizować skutki deficytów i zaburzenia równowagi w systemie rodzinnym, które prowadzą do jej degradacji. Do wielu problemów tych rodzin należą zazwyczaj: problemy opiekuńczo-wychowawcze, bezrobocie, ubóstwo, alkoholizm, przemoc, długotrwała choroba, niepełnosprawność.

Przewidziana praca z rodziną oraz wszelkie formy pomocy mają na celu przede wszystkim zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny, jak również aktywizacja jej zasobów przy wzmocnieniu kompetencji i umiejętności społecznych. Wszelkie działania skierowane są na zapewnienie bezpieczeństwa dziecka oraz podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, by zapewnić optymalne warunki do prawidłowego rozwoju oraz podnieść jakość życia całej rodziny.

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane są do wspierania rodziny i do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny.

Cel główny Programu to wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i przywracanie zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych.
2. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.
3. Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych, zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych.
4. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie istniejących.
5. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

IV. DIAGNOZA LOKALNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W UJĘCIU BADAŃ ANKIETOWYCH WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY STRAWCZYN

IV 1. GRUPA BADANA, CEL & METODOLOGIA BADAŃ

W pierwszym kwartale 2021 roku w lokalnym środowisku Gminy Strawczyn zostały przeprowadzone badania ankietowe, mające na celu zidentyfikowanie występowania i skali podstawowych problemów społecznych.

Badania miały charakter ankiety online przeprowadzonej przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

W badaniu wzięli udział przedstawiciele trzech lokalnych środowisk społecznych:

- a) dorośli mieszkańcy – 55 osób,
- b) dzieci i młodzież z klas 4-8 szkół podstawowych – 103 osoby,
- c) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu – 10 osób.

Zatem łącznie w badaniach ankietowych udzieliło odpowiedzi 168 respondentów z Gminy Strawczyn.

W pytaniach kierowanych do dorosłych mieszkańców poruszono problematykę w szczególności:

- postaw społecznych dotyczących problemów istotnych w środowisku lokalnym,
- zagadnień związanych z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze,
- zagadnień związanych ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia,
- zagadnień związanych z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów,
- zagadnień związanych z uzależnieniem od hazardu,
- zagadnień związanych z przemocą w rodzinie w tym przekonań dotyczących modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych,
- zagadnień związanych z cyberprzemocą oraz uzależnieniami od czynności związanych z nowymi technologiami.

Podstawowym celem badań przeprowadzonych w środowisku uczniów była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych: alkoholu, narkotyków, dopalaczy.

Badania przeprowadzone wśród sprzedawców napojów alkoholowych miały na celu poznanie postawy sprzedawców napojów alkoholowych względem następujących zagadnień: sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, spożywania alkoholu w miejscu jego sprzedaży, nieprzyjemne sytuacje zainicjowane przez osoby spożywające alkohol.

IV 2. LOKALNE ZAGROŻENIA SPOŁECZNE W OPINII DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW - WNIOSKI

Do najpoważniejszych problemów społecznych w opinii mieszkańców powyżej 18 r.ż. należą:

- **Zanieczyszczenie (krajobrazu, powietrza, wody), kryzys rodziny oraz wzrost przestępczości.**
- Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu wydawałoby się, że mieszkańcy Gminy Strawczyn odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o **niskim poziomie ryzyka** - mieszkańcy gminy piją rzadko, jednorazowo spożywając stosunkowo nieduże ilości alkoholu. **Badani deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 1-2 (22%) oraz 3-4 porcje alkoholu (5%). 69% badanych przyznało, że nie pije w ogóle.**
- Wydaje się wskazane przeprowadzenie wśród mieszkańców Gminy Strawczyn kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki palenia papierosów (**7% przyznaje się do regularnego palenia**) oraz spożywania alkoholu na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne związane z jego nadmiernym i regularnym spożywaniem. Kształtowanie postaw mieszkańców powinno nie tylko wiązać się z oddziaływaniem na poziom ich wiedzy, ale także koncentrować się na dwóch pozostałych składnikach postaw, czyli przekonaniach oraz emocjach, które mają swoje odzwierciedlenie w motywacjach mieszkańców, sięgających po alkohol. Dlatego należałoby wziąć pod uwagę możliwość zorganizowania szeregu darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.

- Badani respondenci deklarują, że w swoim środowisku mają pojedyncze przypadki osób przyjmujących substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze. **33% ankietowanych zna od 1 do 5 osób uzależnionych od tych substancji**). Podobnie sytuacja kształtuje się w przypadku **uzależnienia od leków i stosowania ich jako środki odurzające**. 13% mieszkańców podejrzewa, a 9% potwierdza, że zna osoby mające ten problem.
- Według ankietowanych **zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Strawczyn jest zauważalne (16% ankietowanych deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 18% podejrzewa, że do tego dochodzi)**. Celem zwiększenia świadomości mieszkańców na temat przemocy w rodzinie, należałoby, na przykład, przeprowadzić na terenie gminy kampanię informacyjną dotyczącą przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy.
- Niepokojące są dane związane z subiektywnym oszacowaniem uzależnienia od komputerów lub Internetu w gminie. **Łącznie 82% mieszkańców uważa, że tego typu uzależnienie jest dość i bardzo powszechne w środowisku lokalnym.**

IV 3. WYNIKI BADAŃ SPRZEDAWCÓW NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

- Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż **sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim**. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol większość badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek (80% a 20% robi to często).
- **W opinii 30% sprzedawców próba zakupu przez niepełnoletnich zdarza się najczęściej kilka razy w miesiącu oraz roku (60%)**. Jednak, w zestawieniu tych wyników z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu Gminy Strawczyn, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Sporo uczniów oceniło, że raczej i bardzo łatwo jest kupić zarówno alkohol (12% uczniów) jak i papierosy (25% uczniów) osobom poniżej 18 roku życia. Kampania informacyjna może zatem obejmować szkolenie dla sprzedawców, akcje z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach.

IV 4. PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY

- Biorąc pod uwagę wyniki ankiet należy jednak zwrócić szczególną uwagę na profilaktykę sięgania po alkohol przez uczniów – **14% ma już za sobą inicjację alkoholową.**
- W przypadku używania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniu od m.in. leków uspokajających lub nasennych bez przepisu lekarza.
- Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.
- W perspektywie wyników na temat funkcjonowania badanych uczniów w Internecie konieczna wydaje się szeroka edukacja z zakresu Cyberprzemocy oraz bezpiecznego korzystania z Internetu, czyli wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony przez niebezpiecznymi sytuacjami, czy poszerzanie wiedzy z zakresu ochrony własnych danych.
- Dodatkowo, należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Samo korzystanie z komputera może być bardzo pożyteczne dla młodych ludzi, ale należy pomóc im w wyborze odpowiednich stron i portali. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.
- Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że **w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest zauważalny.**
- Dyrektorzy placówek oświatowych powinni zwrócić szczególną uwagę na ten problem (**24% badanych uczniów doświadcza przemocy psychicznej a 15% fizycznej**). Preferowane byłoby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych. Co więcej, otrzymane wyniki na temat jakości relacji rówieśniczych w badanych klasach mogą posłużyć za zachętę

do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą mieli okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy jako rozwiązania codziennych problemów.

V. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest to jedna z najpopularniejszych i najskuteczniejszych metod analitycznych wykorzystywanych we wszystkich obszarach planowania strategicznego. Skrót SWOT to akronim pochodzący od czterech angielskich słów, które zarazem stanowią cztery elementy tej techniki. Są to Strengths (silne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia).

Polega ona na zidentyfikowaniu wymienionych wyżej czterech grup czynników, dzięki czemu można je odpowiednio wykorzystać w procesie zaplanowanego rozwoju lub zniwelować skutki ich negatywnego wpływu. Dzięki tej metodzie można również pogrupować czynniki na pozytywne (mocne strony i szanse) oraz negatywne (słabe strony i zagrożenia). Często dzieli się je również na czynniki wewnętrzne (opisujące mocne i słabe strony danej jednostki) oraz czynniki zewnętrzne (czyli szanse i zagrożenia wynikające z jej mikro- i makrootoczenia). Czynniki wewnętrzne (mocne i słabe strony) są zależne m.in. od władz lokalnych i lokalnej społeczności, natomiast czynniki zewnętrzne (szanse i zagrożenia) należące do otoczenia bliższego i dalszego są niezależne od władz danej jednostki, a także jej mieszkańców. Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest:

- minimalizowanie (docelowo unikanie) zagrożeń,
- wykorzystywanie szans i potencjału,
- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach i rozwój mocnych stron.

Tabela 9. Analiza SWOT – problemy społeczne.

➤ Mocne strony	➤ Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bliskość miasta wojewódzkiego ➤ Dostrzeganie przez władze gminy problemów społeczności lokalnej i podejmowanie działań profilaktycznych oraz pomocowych, ➤ Kontynuowanie działalności ZI, GKRPA i Punktu Konsultacyjnego ➤ Funkcjonowanie grup samopomocy Al-Anon i AA „Przedwiośnie”, ➤ Działalność Samorządowego Centrum Kultury i Sportu oraz Gminnej Biblioteki Publicznej (scalonych w 2021 r.), ➤ Rosnąca liczba nowo rejestrowanych przedsiębiorstw w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców – wyższa od średniej w powiecie i w województwie ➤ Dodatni przyrost naturalny, ➤ Wysoki odsetek osób w wieku produkcyjnym, ➤ Sprawne działanie i rozwój świetlic wiejskich, które zapewniają opiekę nad dziećmi i młodzieżą, wyposażenie oraz dostęp do Internetu, ➤ Dostęp mieszkańców do obiektów sportowych, (np. kompleks sportowy - Centrum Sportowo-Rekreacyjne OLIMPIC w Strawczynku z Zalewem w Strawczynie), ➤ Walory przyrodnicze, krajobrazowe, sprzyjające rozwojowi turystyki, ➤ Występowanie form ochrony przyrody: Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy, rezerwat przyrody „Barania Góra” i „Perzowa Góra”, ➤ Obiekt turystyczno-muzealny - Muzeum Henryka Sienkiewicza z zespołem parkowym w Oblęgorku - przyciąga ok. 60 tys. turystów rocznie, ➤ Aktywność sektora organizacji pozarządowych działających na terenie gminy, w tym aktywna działalność kół gospodyń wiejskich i ochotniczych straży pożarnych, ➤ Dobre warunki glebowe i klimatyczne - opłacalność produkcji rolniczej, ➤ Dobrze rozwinięta sieć drogowa, ➤ Teren gminy w całości jest zwodociągowany, a 96,7% mieszkańców korzysta z sieci. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zjawisko wyuczonej bezradności w środowiskach dotkniętych bezrobociem i zagrożonych wykluczeniem, ➤ Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poza szkołą, ➤ Narastanie zjawiska izolacji społecznej oraz zaniku więzi sąsiedzkich, w szczególności z powodu epidemii koronawirusa, ➤ Brak wystarczającej aktywności fizycznej dzieci i młodzieży w okresie tzw. zdalnej edukacji, ➤ Brak ofert edukacyjnej i zawodowej dla mieszkańców 50+, ➤ Mała liczba organizacji pozarządowych promujących wiedzę na temat ochrony środowiska naturalnego, ➤ Występowanie zjawiska przemocy domowej i problemów z nim związanych, ➤ Rosnąca liczba rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej i wzrost liczby założonych NK, ➤ Ograniczenie możliwości wydobycia złóż mineralnych w wyniku objęcia ochroną terenów, na których się znajdują, ➤ Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców.

➤ Szanse	➤ Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atrakcyjne położenie gminy, ➤ Pozyskiwanie finansowania dla projektów społecznych m.in. z RPO Województwa Świętokrzyskiego, Programu Erasmus Plus, środków MRPiPS, MKiDN i innych, ➤ Szkolenia dla kadry oświatowej, administracyjnej i pracowników socjalnych w celu podniesienia kompetencji, ➤ Współpraca międzysektorowa, w szczególności na linii placówek oświaty, jednostek gminy i organizacji pozarządowych w ramach realizacji projektów wykraczających poza podstawę programową, ➤ Kontynuowanie i rozwijanie współpracy między instytucjami społecznymi w gminie i regionie, ➤ Stale ulepszany stan infrastruktury placówek oświatowych i obiektów i rekreacyjnych, ➤ Działalność Rady Sportu, ➤ Otwarte Strefy Aktywności w gminie, ➤ Reorganizacja 2 samorządowych instytucji kultury i powołanie w efekcie Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Czytelnictwa, ➤ Zastąpienie konwencjonalnych źródeł energii energią ze źródeł odnawialnych ➤ Edukacja ekologiczna mieszkańców, ➤ Współpraca z sąsiadującymi gminami w zakresie wzajemnych zakupów i wykorzystania OZE, ➤ Opracowanie i wdrażanie Kompleksowego Planu Rozwoju Szkół i Przedszkoli dla Gminy na lata 2016-2023, ➤ Malejąca liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Negatywny wpływ epidemii COVID-19 na wiele sfer życia społecznego i gospodarczego, ➤ Utrzymywanie się bezrobocia, w tym bezrobocia ukrytego (nierejestrowanego), ➤ Pasywna postawa osób długotrwale bezrobotnych, ➤ Migracja do większych ośrodków miejskich osób młodych z wysokim potencjałem intelektualnym i zawodowym, ➤ Starzenie się społeczeństwa w skali całej Polski, co będzie negatywnie oddziaływało również na rozwój gminy, ➤ Choroby cywilizacyjne, ➤ Duża atrakcyjność turystyczna innych regionów województwa, ➤ Nielegalne wysypiska śmieci, ➤ Napływ zanieczyszczeń powietrza z obszarów sąsiednich, ➤ Obciążenie gminy obowiązkami przy braku wsparcia ze strony władz centralnych, ➤ Konkurencja ze strony innych samorządów w pozyskiwaniu środków finansowych na projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne,

VI. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STRAWCZYN NA LATA 2021-2027

VI 1. MISJA I PROGNOZA ZMIAN SPOŁECZNYCH W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Nadrzędnym celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strawczyn jest oznaczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania zidentyfikowanym problemom społecznym oraz polepszenie standardów życia mieszkańców. Punktem wyjścia dla opracowania Strategii jest diagnoza stanu faktycznego, w tym analiza danych uzyskanych w wyniku badań ankietowych oraz danych zastanych wynikających ze specyfiki gminy. Zebrany materiał źródłowy umożliwił wskazanie grup najważniejszych problemów społecznych w gminie. W niniejszej Strategii wyróżniono:

- **misję gminy** - czyli nadrzędny wyznacznik przy planowaniu i wdrażaniu działań rozwojowych w gminie,
- **cele strategiczne** - obejmują najważniejsze zagadnienia, w których należy podjąć lub kontynuować prace, aby rozwiązywać problemy społeczne występujące w gminie,
- **cele operacyjne** - to cele szczegółowe wobec celów strategicznych, zawierające proponowane **kierunki działań** niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów operacyjnych,
- **jednostki odpowiedzialne** za realizację poszczególnych celów operacyjnych,
- **jednostki partnerskie**,
- **wskaźniki** osiągnięcia założonych celów.

Misja Gminy Strawczyn na lata 2021-2027 to:

***Zapewnienie mieszkańcom Gminy Strawczyn
możliwie najlepszego standardu życia i możliwości rozwoju
poprzez eliminowanie zagrożeń społecznych.***

W oparciu o całokształt dostępnych danych sformułowano prognozę rozwoju sytuacji społecznej w Gminie Strawczyn. W układzie celów strategicznych prognoza kształtuje się w następujący sposób:

1. Zapewnienie i stałe ulepszanie systemu pomocy dla osób niepełnosprawnych, w wieku emerytalnym i dotkniętych długotrwałą chorobą.

W tym zakresie prognozuje się:

- utrzymywanie się zapotrzebowania związanego ze świadczeniem usług socjalnych i opiekuńczych wobec osób z niepełnosprawnych oraz ich rodzin,
- poszerzenie dostępu do usług specjalistycznych i opiekuńczych w środowisku zamieszkania oraz w formach instytucjonalnych (domu pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia),
- dalsza konieczność zapewnienia pomocy dla osób przewlekle chorych oraz ich rodzin.

2. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny oraz profilaktyka i przeciwdziałanie różnym formom przemocy.

W tym zakresie prognozuje się:

- stałe potrzeby rodzin dysfunkcyjnych na usługi instytucji pomocy społecznej,
- utrzymanie odpowiedniego poziomu życia mieszkańców, umożliwiającego zaspokajanie podstawowych potrzeb, w tym potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży,
- potrzebę wsparcia rodzin przez asystenta rodziny,
- popularyzację rodzin wspierających,
- występowanie przemocy w rodzinie i konieczność profilaktyki, reagowania w tym zakresie,
- potrzebę niesienia specjalistycznej pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową,
- potrzebę edukowania i uwrażliwiania społecznego na występowanie zjawiska przemocy oraz w zakresie sposobów przeciwdziałania mu,
- ograniczenia w integracji społecznej rodzin zagrożonych marginalizacją lub wykluczeniem z powodu problemów ubóstwa, bezradności opiekuńczo - wychowawczej, bezrobocia, przemocy lub uzależnień,
- potrzebę zapewnienia dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków życia, edukacji i rozwoju psychospołecznego, w tym potrzebę profilaktyki oraz przeciwdziałania przemocy rówieśniczej w szkołach,

- wzmacnianie ról i kompetencji wszystkich członków rodziny, w szczególności seniorów,
- wzrost zapotrzebowania na działania profilaktyczne i przeciwdziałające cyberprzemocy oraz innym zagrożeniom spowodowanym przez dynamiczny rozwój nowych technologii.

3. Profilaktyka i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu wywołanemu przez pauperyzację, uzależnienia i bezrobocie.

W tym zakresie prognozuje się:

- konieczność zabezpieczenia socjalnego najuboższych mieszkańców gminy,
- utrzymywanie się potrzeby udzielania pomocy osobom długotrwale bezrobotnym, osobom z wyuczoną bezradnością i osobom w trudnej sytuacji materialnej i bytowej, w tym osobom przewlekle chorym,
- utrzymywanie się potrzeb świadczenia usług socjalnych i opiekuńczych wobec osób z niepełnosprawnością i ich rodzin,
- dalsze zapotrzebowanie na usługi pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- konieczność podniesienia poziomu profilaktyki w przedmiotowym zakresie we wszystkich grupach wiekowych,
- utrzymywanie się potrzeby stałego podnoszenia świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

4. Zwiększenie kapitału ludzkiego i społecznego mieszkańców gminy.

W tym zakresie prognozuje się:

- utrzymywanie się średniej aktywności społecznej mieszkańców gminy,
- potrzebę stworzenia odpowiednich warunków do rozwoju dialogu i partnerskich relacji władz samorządowych z mieszkańcami i podmiotami sektora pozarządowego.

VI 2. CELE, KIERUNKI I WSKAŹNIKI DZIAŁAŃ

W oparciu o wnioski uzyskane w efekcie przeprowadzonej diagnozy zagrożeń społecznych oraz analizy SWOT zostały sformułowane poniższe cztery zasadnicze cele strategiczne dla każdej z wyżej wymienionych sfer problemowych. W tej części Strategii każdemu z celów strategicznych przypisano:

- cele operacyjne obejmujące zidentyfikowane wycinki zjawisk patologicznych,
- przewidywane kierunki działań,
- roczne wskaźniki umożliwiające monitorowanie realizacji założonych celów,
- podmioty odpowiedzialne za realizację strategii, podmioty współpracujące,
- źródła finansowania.

W myśl z art. 110 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strawczyn na lata 2021-2027 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strawczynie. Niemniej, założone cele mogą zostać osiągnięte tylko dzięki pełnemu zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, a także partnerów społecznych i gospodarczych, publicznych i prywatnych oraz członków wspólnoty lokalnej.

Tabela 10. Opis celów strategicznych i operacyjnych wraz ze wskaźnikami ich realizacji

CEL STRATEGICZNY I: Zapewnienie i ulepszanie systemu pomocy dla osób niepełnosprawnych, w wieku emerytalnym i dotkniętych długotrwałą chorobą	
I CEL OPERACYJNY: Aktywizacja i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, ze szczególnymi potrzebami lub dotkniętych długotrwałą chorobą	
Kierunki działań	Roczne wskaźniki monitorujące
<ul style="list-style-type: none">• Podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych oraz ze szczególnymi potrzebami,• Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych,• Pomoc finansowa i rzeczowa dla niepełnosprawnych oraz dotkniętych długotrwałą chorobą, a także ich rodzin i opiekunów faktycznych,• Zapewnienie możliwości korzystania z usług specjalistycznych dla niepełnosprawnych, w tym pomocy asystenta,	<ul style="list-style-type: none">• Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy z powodu długotrwałej choroby/niepełnosprawności,• Liczba osób niepełnosprawnych / długotrwale chorych, którym udzielono wsparcia w formie usług opiekuńczych• Liczba stworzonych nowych miejsc pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych,

<ul style="list-style-type: none"> • Realizowanie przedsięwzięć na rzecz niepełnosprawnych w celu aktywizacji zawodowej, • Kreowanie sprzyjających warunków do zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w warunkach pracy chronionej, • Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych – zapewnienie dostępu do edukacji i wydarzeń kulturalnych, imprez środowiskowych i integracyjnych, wycieczek i zajęć, • Rewitalizacja przestrzeni publicznej celem lepszego dostosowania do potrzeb niepełnosprawnych, • Likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych cyfrowych i społecznych, utrudniających niepełnosprawnym i osobom ze szczególnymi potrzebami pełne funkcjonowanie w życiu społecznym, • Stworzenie i realizowanie polityki dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, • Pozyskiwanie wolontariuszy, • Skorelowanie i rozwój wieloaspektowych przedsięwzięć instytucji oraz organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób dotkniętych długotrwałą chorobą, ze szczególnymi potrzebami oraz niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zlikwidowanych barier, w szczególności architektonicznych, • Liczba dokonanych ułatwień dla osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej. • Liczba zrealizowanych inicjatyw, programów i wydarzeń, w tym podjętych we współpracy z partnerami społecznymi, • Liczba organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym, ze szczególnymi potrzebami i przewlekle chorym; • Liczba wolontariuszy,
--	---

II CEL OPERACYJNY:

Poprawa standardu życia seniorów

Kierunki działań	Roczne wskaźniki monitorujące
<ul style="list-style-type: none"> • Stałe zwiększanie dostępności do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem, • Organizowanie i wspieranie wydarzeń promujących integrację wewnątrz- i międzypokoleniową, • Udzielanie wsparcia osobom spełniającym kryteria ustawowe do pobytu w mieszkaniach chronionych lub środowiskowym domu samopomocy, • Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i ich rodzinom, • Praca socjalna z osobami starszymi, • Wsparcie i promocja różnorodnej aktywności kulturalnej, fizycznej i rekreacyjnej seniorów, w tym organizowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba inicjatyw adresowanych do osób starszych, • Liczba wolontariuszy, • Liczba działań podjętych na rzecz seniorów, w tym wspólnie z organizacjami pozarządowymi, • Wysokość środków przeznaczonych na działania dla seniorów, • Liczba świadczeń medycznych realizowanych w miejscu zamieszkania, • Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych, • Liczba placówek dziennego wsparcia promujących zdrowy i aktywny styl życia wśród osób starszych,

<p>cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek, zajęć i warsztatów, wigilii dla samotnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Popularyzacja aktywnego modelu starzenia się i aktywnej starości, sprzyjających jak najdłuższemu zachowaniu sprawności i samodzielności w życiu społecznym oraz zawodowym, • Kontynuowanie programu „Senior+” i wspieranie działań klubu seniora, zapewnienie warunków do dalszej pracy i rozwoju Gminnej Rady Seniorów, • Rozwój współpracy m.in. z GOPS, z samorządem powiatowym, uczelniami, i NGO działającymi na rzecz osób starszych w celu opracowywania i wdrażania spójnej polityki senioralnej w gminie, • Doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej, pracowników instytucji i wolontariuszy w zakresie wspierania osób starszych, • Doradztwo dla NGO działających na rzecz starszych, • Promowanie wolontariatu na rzecz seniorów i idei pomocy sąsiedzkiej, • Prowadzenie programów edukowania dzieci i młodzieży w szkołach nt. postrzegania starości. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba seniorów korzystających z pomocy GOPS, kwota środków przeznaczonych na potrzeby osób starszych, • Liczba i nakład rozpowszechnionych materiałów informacyjnych, • Liczba organizacji współpracujących.
<p>Jednostka realizująca: Gmina Strawczyn – Rada Gminy Strawczyn, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy Strawczyn, jako organ wykonawczy, GOPS,</p>	
<p>Partnerzy: instytucje rządowe i samorządowe, organizacje pozarządowe, PFRON, placówki oświaty, placówki ochrony zdrowia, placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, ośrodki wsparcia, pracodawcy</p>	
<p>Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.</p>	
<p style="text-align: center;">CEL STRATEGICZNY II: Wzmacnianie roli i funkcji rodziny oraz profilaktyka i przeciwdziałanie różnym formom przemocy</p>	
<p style="text-align: center;">I CEL OPERACYJNY: Wspieranie rodzin w rozwoju kompetencji i pełnieniu ról rodzicielskich</p>	
<p style="text-align: center;">Kierunki działań</p>	<p style="text-align: center;">Roczne wskaźniki monitorujące</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja i kontynuacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny, • Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych, • Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców, 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych; • Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa;

- Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych dysfunkcjami,
- Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie istniejących
- Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych,
- Realizacja działań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- Udzielanie rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, wsparcia zgodnie z przepisami pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i świadczeń wychowawczych,
- Zatrudnianie asystentów rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin z trudnościami w sprawowaniu funkcji opiekuńczo wychowawczych,
- Organizowanie, wspieranie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną, w szczególności poprzez imprezy integracyjne, wydarzenia kulturalne, festyny, pikniki rodzinne, wycieczki,
- Zacieśnianie współpracy GOPS z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół oraz rozwijania współpracy z rodzicami,
- Rozwijanie oferty sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej dla dzieci i młodzieży,
- Wsparcie rodziców w rozpoznawaniu talentów i wyborze drogi kształcenia dzieci zgodnej z wykazywanym potencjałem i zainteresowaniami,
- Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży działających w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej (np. koła zainteresowań, świetlice, kluby, ogniska wychowawcze),
- Wspieranie rodzin zagrożonych marginalizacją lub wykluczeniem społecznym, w tym niewydolnych wychowawczo,
- Promowanie elastycznych form zatrudnienia ułatwiających łączenie pracy z wychowaniem dzieci i życiem rodzinnym,
- Wspieranie rodziców w powrocie na rynek pracy, zwłaszcza samotnie wychowujących dzieci (bezpłatne poradnictwo rodzinne, psychologiczne i prawne).

- Liczba osób objętych programami wczesnej interwencji;
- Liczba wydarzeń kulturalnych, festynów, wycieczek i innych,
- Liczba dzieci korzystających z zajęć świetlicowych,
- Liczba projektów przeprowadzonych w świetlicach wiejskich,
- Wysokość środków przeznaczonych na udzielenie wsparcia,
- Liczba rodzin korzystających z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego,
- Liczba zapewnionych i zrealizowanych godzin poradnictwa specjalistycznego,
- Liczba dzieci korzystających z zajęć w świetlicach,
- Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny,
- Liczba zatrudnionych asystentów rodziny,
- Liczba rodzin wspierających,
- Liczba klientów GOPS współpracująca z rodzinami wspierającymi.
- Liczba wydanych/zakupionych materiałów promocyjnych i edukacyjnych,
- Liczba zorganizowanych lub współorganizowanych warsztatów, konferencji i kampanii,
- Liczba grup samopomocowych,
- Liczba wolontariuszy.

II CEL OPERACYJNY:

Przeciwdziałanie i zwalczanie zjawiska przemocy w rodzinie oraz pomoc osobom uwięzonym w przemoc rodzinną

Kierunki działań	Roczne wskaźniki monitorujące
<ul style="list-style-type: none">• Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej w zakresie zjawiska przemocy, upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc ofiarom i sprawcom przemocy domowej,• Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych i informacyjnych oraz udział w kampaniach społecznych na temat przyczyn i następstw przemocy w rodzinie,• Oddziaływania profilaktyczne i prewencyjne, w tym kontynuowanie pracy przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,• Zapewnianie wszechstronnej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym poradnictwo specjalistyczne indywidualne i grupowe, oferowanie miejsc noclegowych,• Stosowanie procedury „Niebieskie Karty”,• Kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,• Opracowywanie spójnych i nowoczesnych technik opartych na aktualnej wiedzy w celu bardziej efektywnej pracy z osobami doświadczającymi przemocy oraz sprawcami przemocy,• Działania profilaktyczne adresowane do dzieci i młodzieży (akcje edukacyjne, oferta form alternatywnych spędzania wolnego czasu),• Działania edukacyjne w zakresie eliminowania agresywnych zachowań i przemocy psychicznej na wszystkich poziomach oświaty oraz wobec rodziców/opiekunów,• Zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie,• Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,• Rozwój współpracy z PCPR i pozostałymi podmiotami działającymi na terenie powiatu w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,• Upowszechnianie informacji o nowych instrumentach reagowania na przemoc domową, określonych w Ustawie Antyprzemocowej	<ul style="list-style-type: none">• Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie,• Liczba zrealizowanych akcji i przedsięwzięć informacyjno-edukacyjnych, programów profilaktycznych i konkursów na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie,• Liczba uczestników programów profilaktycznych, konkursów, akcji edukacyjnych,• Liczba założonych Niebieskich Kart,• Liczba interwencji domowych z powodu zgłoszenia przemocy w rodzinie,• Liczba założonych spraw o przestępstwo znęcania się (art. 207 k.k.),• Liczba wydanych przez sądy/policję/ŻW nakazów natychmiastowego opuszczenia lokalu i zakazów zbliżania się do niego – na podstawie przepisów tzw. „Ustawy Antyprzemocowej”,• Liczba rodzin/osób objętych pomocą ZI,• Liczba rodzin/osób objętych pomocą Grup Roboczych,• Liczba udzielonych porad,• Liczba osób, którym udzielono pomocy,• Liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i programami korekcyjno-edukacyjnymi,• Wysokość przeznaczonych środków,• Liczba i nakład rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych,• Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego,• Liczba powołanych Grup Roboczych,• Liczba spotkań grup wsparcia,• Liczba organizacji, grup i stowarzyszeń współpracujących.

III CEL OPERACYJNY: Profilaktyka i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej w szkole oraz innym zjawiskom utrudniającym naukę i rozwój uczniów	
Kierunki działań	Roczne wskaźniki monitorujące
<ul style="list-style-type: none"> • Działania profilaktyczne ukierunkowane na zapobieganie agresji i przemocy oraz sprzyjające konsensualnemu rozwiązywaniu konfliktów, • Działania skierowane na zwiększenie poczucia przynależności uczniów do środowiska szkolnego imprezy integracyjne, wycieczki, wspólne akcje, • Warsztaty rozwijające tolerancję, a także dotyczące radzenia sobie z trudnymi emocjami, • Organizacja warsztatów dla nauczycieli odnośnie zarządzania uwagą uczniów, aktywnych metod uczenia, • Działania mające na celu poprawę relacji uczeń – nauczyciel, warsztaty zmierzające do samoakceptacji uczniów i wartości działania grupowego, • Wspieranie inicjatyw rozwijających różnorodne pasje uczniów (pozalekcyjne zajęcia sportowe, artystyczne, wolontariat, organizacja eventów wyzwalających zdrową rywalizację). 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych wydarzeń, • Liczba szkoleń, • Liczba uczestników, • Wysokość przeznaczonych środków, • Rodzaj i liczba osiągnięć pozaszkolnych przez uczniów (np. nagrody w konkursach, wolontariat).
IV CEL OPERACYJNY: Profilaktyka i przeciwdziałanie cyberprzemocy oraz innym zagrożeniom ze strony nowoczesnych technologii	
Kierunki działań	Roczne wskaźniki monitorujące
<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie działań mających w celu zapobiegania zjawisku cyberprzemocy oraz pomoc ofiarom cyberprzemocy, • Organizowanie akcji profilaktycznych w celu promocji aktywnego spędzania czasu wolnego, • Działania informacyjne skierowane do wszystkich grup wiekowych na temat zagrożeń związanych z używaniem i nadużywaniem nowoczesnych technologii: cyberprzemocy, oszustw internetowych, stalkingu, kradzieży danych, • Upowszechnianie informacji na temat zasad pracy zdalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych programów, akcji i kampanii informacyjnych oraz profilaktyczno-edukacyjnych, • Wysokość wydatkowanych środków, • Liczba opracowanych materiałów promocyjno- edukacyjnych, • Liczba osób objętych działaniami.
Jednostka realizująca: Gmina Strawczyn – Rada Gminy Strawczyn, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy Strawczyn, jako organ wykonawczy, GOPS, GKRPA, ZI	
Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje pozarządowe, PCPR, fundusz zdrowia, Policja, placówki oświatowe, sądy i prokuratura.	
Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.	

<p align="center">CEL STRATEGICZNY III:</p> <p align="center">Profilaktyka i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu wywołanemu przez pauperyzację, uzależnienia i bezrobocie</p>	
<p align="center">I CEL OPERACYJNY:</p> <p align="center">Zapewnienie wsparcia dla osób i rodzin o niskim statusie materialnym oraz bezdomnych</p>	
Kierunki działań	Roczne wskaźniki monitorujące
<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc finansowa i rzeczowa oraz poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin w trudnej sytuacji materialno- życiowej, • Prowadzenie pracy socjalnej, • Opracowywanie i wdrażanie działań mających na celu zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich (w tym organizowanie i finansowanie dożywiania w szkołach, zapewnianie odzieży, wyposażenia w przybory szkolne, rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego i wypoczynku w czasie ferii), • Zapewnienie wsparcia w uzyskaniu mieszkania chronionego i zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych, osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodzin zastępczych, • Pobudzanie aktywnych postaw społecznych, w tym promowanie idei samopomocy, pomocy sąsiedzkiej oraz organizowanie i wspieranie akcji na rzecz osób ubogich i bezdomnych, • Prowadzenie corocznej oceny posiadanych zasobów pomocy społecznej, • Podejmowanie i rozwijanie kooperacji z podmiotami trzeciego sektora, które działają na rzecz osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa, • Liczba dzieci z rodzin ubogich, którym zorganizowano wypoczynek w czasie ferii letnich i zimowych; • Liczba dzieci z rodzin ubogich, które dożywiano w trakcie nauki w szkole, • Liczba osób, którym udało się wyjść z bezdomności, • Wysokość przeznaczonych środków, • Liczba współpracujących organizacji pozarządowych i innych partnerów społecznych, • Liczba wolontariuszy.
<p align="center">II CEL OPERACYJNY:</p> <p align="center">Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz eliminowanie negatywnych następstw bezrobocia</p>	
Kierunki działań	Roczne wskaźniki monitorujące
<ul style="list-style-type: none"> • Stałe monitorowanie i podejmowanie działań aktywizujących na rzecz osób bezrobotnych, zwłaszcza w kooperacji z PUP, • Udostępnianie ofert pracy, informacji o miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu, • Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą finansową GOPS,

<p>organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promowanie przedsiębiorczości, • Udzielanie porad ws. założenia działalności gospodarczej i działalności nierejestrowej, • Pomoc materialna osobom i rodzinom dotkniętym długotrwałym bezrobociem, • Prowadzenie pracy socjalnej z bezrobotnymi i ich rodzinami, w oparciu o kontrakty socjalne, • Podejmowanie działań w kierunku nawiązania współpracy z nowymi inwestorami w celu utworzenia miejsc pracy, (m.in. poprzez promocję gminy, przygotowywanie i oferowanie terenów pod działalność gospodarczą, ulgi podatkowe dla inwestorów i pracodawców), • Popieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, np. spółdzielni socjalnych, prowadzących proces reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób bezrobotnych, w tym długoterminowych, bez wykształcenia średniego, poniżej 25 r.ż., • Liczba usług wspierających aktywizację zawodową, liczba udzielonych porad, • Liczba i nakład materiałów edukacyjno-informacyjnych, • Liczba kontraktów socjalnych, • Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte pomocą w ramach programu, • Liczba miejsc pracy lub miejsc aktywizacji zawodowej utworzonych w ramach projektu/programu, • Liczba indywidualnych programów zatrudnienia socjalnego, • Liczba warsztatów/ spotkań i uczestników, • Liczba działań i inicjatyw podjętych wspólnie z partnerami społecznym, w tym NGO.
---	---

III CEL OPERACYJNY:

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

Kierunki działań	Roczne wskaźniki monitorujące
<ul style="list-style-type: none"> • Upowszechnianie wiedzy o negatywnych następstwach uzależnień, w tym zdrowotnych, rodzinnych, społecznych i zawodowych, • Promowanie zdrowego stylu życia, • Działania profilaktyczne, skierowane do dzieci i młodzieży mające zarówno charakter edukacyjny jak i dostarczające alternatywnych form spędzania wolnego czasu, • Wzrost dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu w tym: - opinie sądowo-psychologiczno-psychiatryczne lekarza biegłego i psychologa w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz koszty związane z kierowaniem wniosków do Sądu, • Współpraca samorządu i jednostek samorządowych z placówkami oświatowymi oraz NGO na rzecz prowadzenia kampanii edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, • Organizacja i finansowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży oraz członków OSP, klubów i stowarzyszeń, 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu uzależnień, • Liczba beneficjentów programów profilaktyki zdrowotnej, • Liczba zorganizowanych wydarzeń, • Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, konkursów, akcji edukacyjnych, • Wysokość przeznaczonych środków, • Liczba opinii wydanych przez biegłych na okoliczność postępowania ws. leczenia odwykowego, • Liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe, • Liczba spotkań GKRPA, • Liczba postanowień opiniujących wydanych przez GKRPA, • Liczba spotkań grup samopomocy,

<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie problematyki alkoholowej i narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych na terenie gminy, • Zapewnienie warunków do dalszego funkcjonowania GKRPA, Punktu Konsultacyjnego i grup samopomocowych, • Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu, w tym przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim oraz osobom nietrzeźwym, • Ograniczanie dostępności do zakupu alkoholu, • Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu przestrzeganie zakazu ich sprzedaży osobom niepełnoletnim, • Tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje do przeciwdziałania uzależnieniom w tym: -zakup wyposażenia świetlic - zakup ubrań i obuwia sportowego(kluby sportowe) • Wspieranie instytucji, podmiotów, stowarzyszeń i osób fizycznych prowadzących działania z zakresu profilaktyki uzależnień, • Kontynuacja realizacji postanowień Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii, • Tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje do powstrzymywania się od spożywania alkoholu i używania narkotyków w tym: - finansowanie imprez, kampanii, konkursów, spektakli, programów edukacyjnych oraz profilaktycznych - promocja zdrowego stylu życia - zakup ulotek, czasopism, plakatów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba godzin porad zapewnionych w Punkcie Konsultacyjnym, • Liczba osób, którym udzielono porad, • Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzonych przez GKRPA oraz inne służby uprawnione do kontroli, • Liczba i nakład zakupionych publikacji specjalistycznych.
Jednostka realizująca: Gmina Strawczyn – Rada Gminy Strawczyn, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy Strawczyn, jako organ wykonawczy, GOPS, GKRPA, ZI.	
Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje pozarządowe, PCPR, fundusz zdrowia, Policja, placówki oświatowe, sądy i prokuratura, służba zdrowia, placówki oświatowe, Kościoły i związki wyznaniowe.	
Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.	
CEL STRATEGICZNY IV: Zwiększenie kapitału ludzkiego i społecznego mieszkańców gminy	
I CEL OPERACYJNY: Zapewnienie warunków do polepszenia jakości dialogu instytucji samorządu z mieszkańcami oraz rozwój postaw partycypacyjnych i inicjatyw pozarządowych	
Kierunki działań	Roczne wskaźniki monitorujące
<ul style="list-style-type: none"> • Realizowanie działań w celu pobudzania aktywności społecznej mieszkańców, 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba NGO działających na terenie gminy,

<ul style="list-style-type: none"> • Angażowanie mieszkańców w rozwiązywanie problemów gminy poprzez promowanie idei konsultacji społecznych oraz kampanie informacyjne nt. partycypacji społecznej, zwłaszcza wśród młodzieży, • Zapewnienie warunków do dalszej pracy Młodzieżowej Rady Gminy, • Rozwój współpracy samorządu lokalnego z NGO, w szczególności w ramach powierzanych do realizacji zadań publicznych i wsparcia pozafinansowego, w tym doradczego, • Podjęcie starań w kierunku powołania Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz rozwoju jej współpracy z innymi radami działalności pożytku, zwłaszcza w regionie poprzez m.in. wspólne konferencje, szkolenia, wizyty studyjne, • Podjęcie działań w celu powołania tematycznych komisji dialogu obywatelskiego, • Stworzenie warunków zachęcających do zakładania w gminie organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej oraz społecznych inicjatyw nieformalnych – m.in. kampanie informacyjne, • Promowanie wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej wśród mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba organizacji pozarządowych, z którymi współpracuje samorząd, • Liczba mieszkańców angażujących się w wolontariat, • Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych i innych form partycypacji, • Liczba osób, która wzięła udział w ww. działaniach, • Liczba przygotowanych materiałów promocyjno-informacyjnych, • Liczba zorganizowanych warsztatów i konferencji, kampanii, • Liczba wspólnych działań, projektów i inicjatyw samorządu oraz podmiotów trzeciego sektora, • Liczba nowo założonych podmiotów trzeciego sektora z siedzibą w gminie, • Liczba zrealizowanych zadań, które powierzono podmiotom III sektora, • Wysokość środków przeznaczonych dla NGO na realizację powierzonych zadań, • Liczba udzielonych porad ws. założenia, prowadzenia i finansowania NGO
--	--

II CEL OPERACYJNY:

Podwyższenie kompetencji zawodowych kadry

Kierunki działań	Roczne wskaźniki monitorujące
<ul style="list-style-type: none"> • Umożliwianie udziału w szkoleniach, seminariach i konferencjach pracownikom administracji samorządowej, radnym, sołtysom oraz przedstawicielom GKRPA i ZI, • Organizowanie lub udział w wizytach studyjnych w celu wymiany doświadczeń zawodowych, • Zakup/subskrypcja fachowej literatury przedmiotu/czasopism branżowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkoleń i innych wydarzeń, • Liczba uczestników, • Liczba zakupionych publikacji książkowych, elektronicznych lub periodyków.

Jednostka realizująca: Gmina Strawczyn – Rada Gminy Strawczyn, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy Strawczyn, jako organ wykonawczy, GOPS,

Partnerzy: Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje pozarządowe, policja, placówki oświatowe, sądy i prokuratura, podmioty komercyjne-szkoleniowe i edukacyjne

Źródła finansowania: Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

VI 3. MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strawczyn na lata 2021-2027 będzie realizowana w zgodzie z postanowienia relewantnych gminnych programów, zarówno o charakterze obligatoryjnym, jak i fakultatywnym, a w szczególności biorąc pod uwagę:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Wspierania Rodziny,
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, o których mowa w ustawie z dn. 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Przykładem gminnego dokumentu programowego o charakterze fakultatywnym, który Gmina Strawczyn może uwzględnić w ramach realizacji niniejszej Strategii jest **Wieloletni Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego** (art. 5a ust. 2 ustawy z dn. 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

W celu stworzenia kompleksowego obrazu przedsięwzięć, jakie są realizowane na rzecz poprawy sytuacji w Gminie Strawczyn należy koniecznie wdrożyć obowiązek w postaci opracowywania, przekazywania i analizowania w systemie rokrocznym poniższych sprawozdań:

- 1) Oceny zasobów pomocy społecznej,
- 2) Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie,
- 3) Sprawozdanie z realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Strawczyn,
- 4) Sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Strawczyn,
- 5) Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Strawczyn,
- 6) Sprawozdanie ze współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Do końca kwietnia każdego roku obowiązywania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, każda jednostka, która współuczestniczy (jest odpowiedzialna lub jest partnerem) w realizacji celów sporządzi sprawozdania z realizacji wyżej wymienionych programów i projektów (dotyczących problemów społecznych) oraz osiągniętych rezultatów za rok poprzedzający.

Wyszczególnione sprawozdania będą przekazywane do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strawczynie, jako do jednostki koordynującej realizację Strategii. GOPS po analizie uzyskanych dokumentów przygotuje i przekaże informację o realizacji Strategii Radzie Gminy (na podstawie oceny wskaźników realizacji Strategii w ramach poszczególnych działań).

Sprawozdania ze stopnia realizacji poszczególnych programów i projektów służyć będą bieżącemu monitoringowi realizacji Strategii oraz będą pomocne przy przeprowadzaniu ewaluacji końcowej Strategii, a także ewentualnej aktualizacji jej celów i kierunków działań.

Jest wysoce rekomendowane, aby ewaluacja końcowa została przeprowadzona w ostatnim roku realizacji Strategii, a jej wyniki stanowiły podstawę do jej aktualizacji na kolejne lata.

Ewaluacja ilościowa przeprowadzana będzie na podstawie analizy danych liczbowych pochodzących ze sprawozdań podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii. Analiza ta określi poziom realizacji poszczególnych zadań.

Ewaluacja jakościowa polegała będzie na ocenie:

- efektywności wdrażania Strategii (czy nakłady czasowe, ludzkie i finansowe zaangażowane w realizację działań są adekwatne do otrzymanych efektów)
- skuteczności (czy kierunki działań i realizowane w ich ramach zadania w zamierzony sposób prowadzą do osiągnięcia celów, czy realizowane działania w sposób optymalny realizują cele Strategii)
- trafności (czy realizowane cele i kierunki działań Strategii są odpowiedzią na aktualne potrzeby mieszkańców gminy)

Analiza jakościowa pozwoli na ocenę skuteczności strategii w zakresie stosowanych form, funkcjonalności opracowanych procedur oraz ilości i jakości posiadanych zasobów, w tym finansowych.

Źródłem danych, które posłużą do ewaluacji mogą być dane statystyczne, sprawozdania z monitoringu, dane z badań społeczności lokalnej i inne.

W celu skutecznego przygotowania końcowej informacji z realizacji Strategii, Wójt Gminy może powołać zespół zadaniowy, w skład którego powinni wejść m.in.:

- reprezentanci podmiotów partnerskich w realizacji Strategii,
- pracownicy GOPS,
- zewnętrzni eksperci w zakresie prawa, socjologii, psychologii i zarządzania.

VI 4. FINANSOWANIE REALIZACJI STRATEGII

Podanie w sposób szczegółowy wysokości planowanych środków na realizację celów niniejszej Strategii nie jest możliwe z uwagi na długi okres obowiązywania dokumentu, a także zróżnicowane w czasie możliwości finansowe gminy oraz wiele innych faktorów zewnętrznych, jak np. zmienna sytuacja społeczna i gospodarcza, kondycja finansów publicznych, nowelizacje prawodawstwa krajowego, zmiany na rynku pracy czy zmiany w zakresie dostępu do konkretnych świadczeń socjalnych itp.

Należy przyjąć, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strawczyn na lata 2022- 2026 będą zabezpieczone w corocznej uchwale budżetowej Rady Gminy Strawczyn. Jedną z podstaw do ich określenia będzie ocena zasobów pomocy społecznej (art. 16 a ustawy o pomocy społecznej).

Przedmiotowe środki finansowe będą pochodzić w szczególności z:

- budżetu gminy,
- budżetu powiatu kieleckiego,
- budżetu województwa świętokrzyskiego,
- budżetu państwa,
- Funduszu Pracy,
- Narodowego Funduszu Zdrowia,
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- funduszy Unii Europejskiej,
- budżetu partnerstwa publiczno-prywatnego.

Sformułowane w niniejszym dokumencie cele i kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów. Każdy podmiot z obszaru właściwości gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji.

SPIS WYKRESÓW, TABEL I RYSUNKÓW

Wykres 1. Piramida wieku mieszkańców Gminy Strawczyn, 2019.	8
Wykres 2. Stan cywilny w Gminie Strawczyn.....	9
Wykres 3. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Gminie Strawczyn (2004-2019)11	
Wykres 4. Szkolnictwo podstawowe w Gminie Strawczyn (2003-2018).....	14
Wykres 5. Imprezy organizowane przez gminne instytucje kultury (2011-2019).....	19
Wykres 6. Ćwiczący w klubach sportowych w Gminie Strawczyn (2008-2018).....	22
Wykres 7. Przestępstwa stwierdzone w Gminie Strawczyn (2012-2019).....	37
Tabela 1. Pomoc dla rodzin.....	47
Tabela 2. Powody przyznawania pomocy (liczba osób)	47
Tabela 3. Struktura odbiorców pomocy ze względu na aktywność zawodową	48
Tabela 4. Działalność GKRPA w l. 2018-2020	51
Tabela 5. Przestępstwa/wykroczenia pod wpływem alkoholu na terenie Gminy Strawczyn ..	52
Tabela 6. Artykuł KK - Kwalifikacja prawna postępowań karnych	53
Tabela 7. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową.....	53
Tabela 8. Wnioski złożone w ramach procedury „Niebieskie Karty A”	55
Tabela 9. Analiza SWOT – problemy społeczne.	61
Tabela 10. Opis celów strategicznych i operacyjnych wraz ze wskaźnikami ich realizacji	67
Rys. 1. Położenie Gminy Strawczyn w województwie świętokrzyskim i powiecie kieleckim..	6
Rys. 2. Położenie Gminy Strawczyn w powiecie kieleckim.....	7
Rys. 3. Atrakcje turystyczne Gminy Strawczyn	33
Rys. 4. Turystyczny szlak rowerowy po Gminie Strawczyn	35